

pomurski vestnik

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA POMURJE

Leto XI. — Štev. 40

MURSKA SOBOTA, 8. OKT. 1959

Cena din 10.—

PRAZNIK V LENDAVI

LENDAVA PROSLAVILA 40-LETNICO USTANOVITVE KPJ IN 25. OBLETNICO PRVE ŠTEVILKE »LJUDSKE PRAVICE« — V OKVIRU PROSLAVE JE BIL ODPRT OBRAT »PLETILSTVO« — PROSLAVA 10-LETNICE OBČINSKE GASILSKE ZVEZE

Lendavska občina je v preteklem tednu svečano proslavila pomembni jubilej Zveze komunistov Jugoslavije in obletnico izida prve številke »Ljudske pravice«, lista, ki ga je po besedah njegovega prvega urednika Miška Kranjca, »pisalo ljudstvo«. Ob tem prazniku je najmlajši delovni kolektiv (Tovarne čevljev »Planika«) izvolil svoj prvi delavski svet, Tovarna dežnikov v Lendavi pa v soboto 3. oktobra odprla nov obrat »Pletilstvo«, v katerem se bo lahko zaposlilo že letos nad 60 delavcev. Tudi Velika Polana je svoj krajevni praznik posvetila obletnici KPJ in »Ljudske pravice«, minulo soboto pa je TVD »Partizan« v Lendavi priredilo telovadno akademijo.

V nedeljo dopoldne je približno ob deseti uri po svečano okrašeni glavni lendavski ulici krenila na športno igrišče povonka gasilcev, telovadcev TVD

»Partizan«, delovnih kolektivov in drugih. Na športnem igrišču, kjer je bilo osrednje politično zborovanje, se ji je pridružilo več tisoč občanov. Zborovanju

so prisostvovali tudi član CK ZKS in prvi urednik »Ljudske pravice«, pisatelj Miško Kranjec, član CK ZKS in sekretar okrajnega komiteja ZKS Jan Ros, predsednik OLO Rudi Čačnovič, organizacijski sekretar OK ZKS Franc Škoberne in drugi.

Po pozdravnih besedah sekretarja občinskega komiteja Milana Franciškina je govoril član CK ZKS pisatelj Miško Kranjec. Tov. Kranjec je zbranim najprej orisal zgodovino Komunistične partije, posebej revolucionarne dogodke 1918. leta v Prekmurju, ki so bili sicer po obsegu majhni, a so med prekmurskim ljudstvom zapustili pomembne revolucionarne ideje, ki jih je bilo čutiti zlasti kasneje, ko so začeli delovati napredni študentje in našli mnogo ljudi, ki so jim pri naprednem delu pomagali. Enako je bilo tudi takrat, ko je prav pred petindvajsetimi leti začela izhajati »Ljudska pravica«. List si je takoj pridobil dovolj sodelavcev in somišljenikov, ki so mu pomagali, da je kljub oviram takratnih oblastnikov izhajal vse leto, kar mu brez take pomoči ne bi uspelo.

Na zborovanju so nastopili tudi recitatorji z zbornico recitacij in gasilci s praktičnimi vajami ter tako proslavili 10. obletnico občinske gasilske zveze. Delo gasilskih društev pa je orisal tov. Novosel.

Častni gostje na tribuni

TITO OTROKOM

Predsednik republike Tito je poslal ob Tednu otroka preko Sveta društev za skrb za otroke in mladino Jugoslavije poslanico, v kateri med drugim pravi: Dragi otroci! Rad se odzovem prošnji, naj naslovim na vas nekaj besed ob tednu otroka, tembolji, ker se letos tudi teden otroka vključuje v proslavo 40. letnice KPJ in SKOJ, ker se je malone istočasno začelo leto pregleda uspehov in nalog pionirjev zadržnikov in mladih ljubiteljev narave Jugoslavije.

Tudi ob tej priložnosti bi rad poudaril, da je tudi vaša naloga, da negujete in nadalje razvijate bratstvo in enotnost naših narodov, ki je ena najdragocenejših in največjih pridobitev naše narodnoosvobodilne borbe. Vi, ki niste obremenjeni s predsodki minulosti, lahko za to mnogo storite. Ljubezen in najčistejše tovarištvo naj povezuje otroke vseh naših narodov. Varujte in razvijajte še druge velike pridobitve našega narodnoosvobodilnega boja in ljudske revolucije!

Zelim vam, moji mladi tovariši, da postanete vredni nasledniki starejšega revolucionarnega pokolenja. Bodite rod, ki bo ponesel naprej slavo naše dežele, ki bo imel zmerom najboljše lastnosti, kakršne so naše narode odlikovale v zgodovini. V svojih kolektivih, otroških organizacijah, povsod, kjer živite in delate, razvijajte med seboj tovariško sodelovanje, nesebično in vzajemno pomoč, odkritosrčnost, resnicoljubnost, marljivost, skromnost in vse tisto, kar je v človeškem značaju najlepše in najplemenitejše. Bodite tisti, ki bodo naposled

izkoreninili negativne ostanke minulosti!

Ob tednu otroka pošiljam otrokom Jugoslavije svoje tople in prisrčne pozdrave.

SLOVENSKI OKTET

bo gostoval v Murski Soboti v ponedeljek 12. oktobra 1959 ob 20. uri v dvorani kina Park

V okviru letošnjih prireditev občinskega praznika prireja koncert Slovenskega okteta ČZP Pomurski tisk — kot proslavo 10-letnice izhajanja Pomurskega vestnika. — Vstopnice dobite v knjigarni Dobra knjiga v soboto in ponedeljek.

OBČINSKI PRAZNIK V M. SOBOTI

PROGRAM PROSLAV IN PRIREDITEV

NEDELJA, dne 11. oktobra

ob 15. uri v Strukovcih otvoritev mostu čez Ledavo.

PONEDELJEK, dne 12. oktobra

ob 14. uri na dvorišču TVD Partizan zaključno tekmovalstvo v odbojki.

ob 16. uri na kegljišču pri Luliku v Črnelovcih zaključno tekmovalstvo v kegljanju.

ob 17. uri bo v avli kina Park odprta razstava slik Ernesta Penhoferja.

ob 20. uri bo v kinodvorani koncert Slovenskega okteta.

TOREK, dne 13. oktobra

ob 15. uri zaključno tekmovalstvo v streljanju v dvorani Stare osnovne šole.

ob 18. uri v hotelu Zvezda šahovski turnir.

SREDA, dne 14. oktobra

ob 15. uri na igrišču NK Sobotla lahkoatletsko tekmovalstvo.

ČETRTEK, dne 15. oktobra

ob 15. uri zaključna nogometna tekma na igrišču NK Sobotla.

PETEK, dne 16. oktobra

ob 18. uri ulični tek Sobotla

ob 19. uri razdelitev pokalov in diplom v hotelu Zvezda zmagovalcem sindikalnega tekmovalstva.

ob 20. uri Večer jugoslovanskih plesov v dvorani kina Park.

SOBOTA, dne 17. oktobra

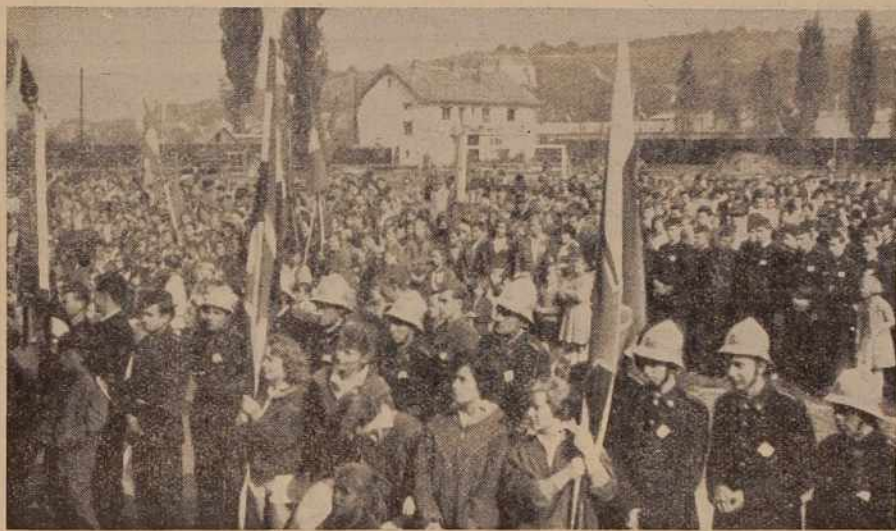
ob 9. uri v dvorani kina Park svečana seja Občinskega ljudskega odbora M. Sobotla.

ob 11. uri položitev vencev in komemorativna svečanost ob prestopljenem spomeniku Stefana Kovača pred kinom Park. Zbor aktivistov in borcev NOB v Prekmurju.

NEDELJA, dne 18. oktobra

ob 9. uri položitev temeljnega kamna novi osnovni šoli v Bogojini.

ob 10. uri otvoritev novega strelišča v Fazanariji.

Z zborovanja v Lendavi

DAN KMEČKE MLADINE NA CANKOVI PRIKAZ NAPREDNEGA KMETIJSTVA

Aktiv mladih zadržnikov na Cankovi je v nedeljo svečano proslavil svoj praznik, Dan kmečke mladine, ki je bil povezan s proslavo 40-letnice Partije in SKOJ. Po demonstrativnem prikazu sodobne obdelave zemlje je bila proslava, katere so se med drugimi udeležili tudi predsednik OZZ Stefan Antalič, predsednik Okrajnega komiteja LMS Stefan Seruga, predsednik Občinskega komiteja LMS Franc Čagran, predstavniki kmetijskih zadrž ter drugi gostje.

Na Cankovi je nedelja potekla v slavnostnem vzdušju. Mladina se je na svoj praznik že dolgo pripravljala. Z zastavami, slavloli in napisi okrašena Cankova je pričala, da mladina daje obračun svojega dela. Najprej je bil na zadrž-

vami, slavloli in napisi okrašena Cankova je pričala, da mladina daje obračun svojega dela. Najprej je bil na zadrž-

ni parceli zemlje demonstrativen prikaz sodobne obdelave zemlje. Dvanajst mladih traktoristov je z dvanajstimi traktorji in njihovimi priključki v dobri uri zoraž in pripravilo za setev skoraj dva hektarja zemlje.

Na proslavi je o delu in o uspehih aktivna govoril predsednik aktivna Lojze Lovenjak. V kulturnem sporedu pa so sodelovali poleg pionirskega pevskega zbora še recitatorji, folklorna skupina in ansambel s s pevskama Misko in Olgo.

Cankovski aktiv mladih zadržnikov so ustanovili pred dvema letoma. Mladi zadržniki so najprej delali poskuse z umetnimi gojili,

potem pa so prešli na intenzivno obdelovanje zemlje. Se to jesen pa bo aktiv v pogodbenem sodelovanju z zadržgo na večji parceli zasejal italijansko pšenico. Aktiv je doslej priredil več poučnih ekskurzij na vzorno urejena socialistična gospodarstva, kjer so si pridobili veliko koristnih izkušenj. Aktiv šteje 16 članov, trudijo pa se, da bi v svoje vrste vključili vso kmečko mladino. Pri volitvah v zadržni svet je bilo izvoljenih 7 članov aktivna. Letos so sodelovali tudi na nagradnem tekmovalstvu, ki ga je organiziralo uredništvo Kmečkega glasa in so zasedli drugo mesto v republiki. Aktivna pri delu veliko pomaga kmetijska zadržga, ki mu bo letos tudi dala parcelo, na kateri bodo posejali pšenico.

M. E.

Temeljni kamen za šolo v Bogojini

Pred kratkim je komisija določila lokacije za novo šolo v Bogojini. Šola bo dvonadstropna in bo imela 7 učilnic, gradili pa jo bodo zraven sedanje. Ob prazniku občine M. Sobotla bo na poseben svečanosti položen temeljni kamen. Temelje bodo začeli graditi verjetno že letos, ostalo pa spomladi. Gradnja se bo precej pocenila, ker so o-

peko napravili vaščani sami. Gradnja šole je zares nujna, saj ima dosedanja šola, ki jo obkrožuje okrog 400 otrok iz 12 vasi, samo tri učilnice, ostale pa so raztresene po vasi.

Prčakujejo, da bodo ljudje iz okolških vasi tudi v bodoče pomagali s prostovoljnimi delom in gradbenim materialom ter tako pocenili gradnjo.

Požar v Ljutomerski Konfekciji

V torek dopoldne okrog 9.30 je v obratu Konfekcije na Prešernovi cesti v Ljutomeru, kjer izdelujejo odeje, izbruhnil požar. Kot ugotavljajo, se je požar razširil iz peči, od koder je verjetno na tla, kjer so ležali koščki vate, padel ogorek. Ko so ugotovili požar, so ga skušali pogasiti sami, vendar so morali poklicati na pomoč gasilce. Raziskava je še v teku.

Povzročena škoda je precejšnja in bo po dosedanjih ugotovitvah znašala nad pol milijona dinarjev.

-ko

VREMENSKA NAPOVED ZA ČAS OD 9. DO 18. OKTOBRA

Suho in po večini sončno vreme. Le okrog 17. oktobra kaže na neko kratkotrajno poslabšanje, ki bo morda prineslo manjše padavine.

Smrt Bandaranaike

Z iskrenim žalovanjem se je ljudstvo Cejlona prejel teden za vedno poslovilo od svojega priljubljenega voditelja, predsednika vlade Solomona Bandaranaike, ki je preminil kot žrtev atentata. V znamenju žalosti za človekom, ki je veliko pomenil ne samo v mejah Cejlona, je bil ves ta zeleni otok prekrit z belimi zastavami, ki tam pomenijo simbol žalosti.

Smrt tega hrabrega in uspešnega narodnega voditelja, prijatelja naše dežele, je še bolj utrdila ljudstvo Cejlona v njegovi odločnosti, da brani svojo neodvisnost, da se bori za napredek in mir v svetu in sodelovanje med narodi, za principe, za katere se je tako ognjevit vnel Solomona Bandaranaike.

Pogrebu cejlonskega premiera so prisostvovali delegacije mnogih dežel. Na čelu jugoslovanske delegacije je bil dr. Marjan Breclj, član Zveznega izvršnega sveta.

Za novega predsednika cejlonske vlade je bil imenovan Vidjajana Dahananake, prvi sodelavec umrlega Bandaranaike. Novi premier bo nadaljeval politiko svojega predsednika.

Alžir v OZN

V okviru OZN si prizadevajo, da bi našli nekatere možnosti za rešitev alžirskega vprašanja. Pri tem opozarjajo, da francoski predstavniki niti v Parizu niti v OZN niso javno odklonili deklaracije alžirske vlade, pa tudi, da se večina delegacij zavzema za neposredne slike medčasno alžirsko in francosko vlado.

Precej optimizma je vzbudila tudi ponudba tuniške in maroške vlade, da sta pripravljena posredovati med obema vladama. Nekaj ameriških vodilnih dnevnikov je s precejšnjo simpatijo obravnavalo alžirsko deklaracijo kot dogodek, ki nudi precejšnje možnosti za diplomatsko formulo, s pomočjo katere bi lahko našli pot do stikov med obema vladama. Kaže, da skušajo znotraj OZN na nek način premakniti alžirski voz iz mrtev točke. Samo dejavnost bodo bržkone še okrepili v času, ko se bo problema lotil politični odbor.

Desetletnica LR Kitajske

Ljudska republika Kitajske te dni slavi obletnico svoje revolucije. Revolucionarna borba kitajskega ljudstva je trajala trideset let in njena končna zmaga pomeni za svet datum ogromnega zgodovinskega pomena.

V teh desetih letih, odkar so pričeli v tej deželi, ki je po številu prebivalstva prva na svetu, graditi socializem, so vložili izredne napore, da deželo rešijo iz stoletne zaostalosti in premagajo številna globoka protislovja. Dosegli so pomembne rezultate, ki pa bi bili verjetno še večji, če ne bi bilo določenih iskanj in eksperimentov, ki so se v praksi pokazali kot slabi in jih je življenje moralo popraviti. Tudi kitajska zunanja politika kot odraz notranjega dogajanja je bila prav tako večkrat nerazumljiva in je škodila tako ugledu kot vplivu LR Kitajske v mednarodni areni. Takšna politika je posebno prišla do izraza v brezumni kampanji, ki jo že vrsto let

vodijo proti socialistični Jugoslaviji. Kljub temu pa jugoslovanski narodi želijo kitajskemu ljudstvu mnogo uspeha v socialistični graditvi. Proslavi v Pekingu prisostvuje tudi sovjetska delegacija, ki jo vodi predsednik Nikita Hruščev.

POLJSKI MINISTER V ZDA

Poljski minister za kmetijstvo Ochab se mudi od prvega oktobra na 14-dnevem obisku v ZDA. Med svojim obiskom se bo sestal z zastopniki ameriške vlade in si ogledal glavna kmetijska središča ter tovarne za proizvodnjo kmetijskih strojev.

NASA DELEGACIJA V VARŠAVI

V Varšavi se mudi jugoslovanska gospodarska delegacija, ki jo vodi namestnik državnega sekretarja za kmetijstvo Milan Ivanović.

INDIJSKI ODGOVOR PEKINGU

Predsednik indijske vlade Nehru je poslal kitajskemu premieru Ču En Laju odgovor na kitajsko noto, v katerem pravi, da ne bo uspešna nobena razprava med Kitajsko in Indijo, dokler se kitajske sile ne bodo umaknile iz obmejnih utrd na indijski strani.

SE VEČ ZA VOJSKO

Francoski vojaški proračun za leto 1960, ki ga bodo prihodnje dni predložili v potrditev skupščini, je v primeri z lanskim za 10 odstotkov višji in bo znašal 1618 milijard frankov.

Na začetku vojne naši partizani niso imeli dovolj pušk in mitraljezov. Topov pa še manj. Zato so naši topničarji in tudi ostali borci bili ponosni na svoj ožigalni top »Pitome«, in to upravičeno, saj so tudi sopražniki nemalokrat občutili moč in smrtonosnost tega partizanskega orožja. »Pitome« je kmalu odstopil svoje mesto »mlajšim«, sodobnim topovom, na katerih se danes učijo nove generacije topničarjev, sam pa se nahaja v Muzeju revolucije, kjer mladino spominja na težke, a slane dni. Čeprav so novi topovi neredko velika in komplicirana orožja z nešteti instrumenti in napravami, so jim naši mladi topničarji vselej kos in z njimi vešče ravnaajo. Uspelo jim je, da na raznih streljanjih in vajah oživijo ta orožja in jim prebudijo moč.

PRED JESENSKO SETVIJO

Glede na strukturo narodnega dohodka našega okraja ugotavljamo, da več kot polovico narodnega dohodka ustvarja kmetijstvo. Naša udeležba v republiškem narodnem dohodku iz kmetijstva je 12 odst. V jugoslovanskem narodnem dohodku iz kmetijstva smo pa zastopani z 0,09 odst. V Sloveniji ni nobenega okraja, ki bi ustvarjal tako visok procent narodnega dohodka iz kmetijstva, kar je razumljivo, ker imajo drugi okraji mnogo razvitejšo industrijo, ki jim ustvarja večji del narodnega dohodka.

Če pa primerjamo, koliko narodnega dohodka pride na enega prebivalca, ugotovimo, da je Pomurje med najslabšimi okraji v državi, ne samo v primerjavi z industrijsko razvitejšimi, pač pa tudi v primerjavi z agrarnimi okraji. Vzrokov za to je več, vendar je eden najodločilnejših dejstev, da naše kmetijstvo ni sodobno, predvsem poljedelstvo. Hektarski donosi pri nas so še vedno zelo nizki in zaostajajo ne samo za hektarskim donosi razvitejših držav, pač pa tudi za hektarskimi donosi v naši državi (Vojvodini, Hrvaški, Srbiji, Makedoniji). Zaostajanje v prizadevanjih za višje hektarske donose pa ima lahko trajne negativne posledice za splošen razvoj kmečkega prebivalstva v Pomurju. Treba je namreč imeti pred očmi dejstvo, da je Pomurje agrarno področje, ki ne bo kmalu industrializirano in bo še dolgo vrsto let več na prebivalstva živila in delala v kmetijstvu, na katerem se pa z uvedbo strojne obdelave in drugim agrotehničnim ukrepi da doseči, da se narodni dohodek podvoji ali celo trikratno in več poveča.

Naše zadruge so v tem pogledu že to dokazale, čeprav je bilo tu in tam še precej po-

manjkljivosti pri tem delu. Mišl namreč na sodelovanje z drugimi kmeti.

Poglejmo kakšni so letošnji povprečni hektarski donosi italijanskih sort pšenice v nekaterih občinah v primerjavi z domačimi sortami:

	dom. sorte	italijanke
Ljutomer	1.410 kg	2.600 kg
Petrovec	850 kg	2.200 kg
Beltinci	1.200 kg	2.980 kg

Ce vzamemo indeks 100 za domače sorte potem dobimo v beltinski občini za italijanke indeks 240, v Ljutomeru približno 190 in v Petrovcu približno 260.

Vendar moramo pri tem upoštevati, da je bilo letošnje predvsem za italijanke izredno neugodno vreme in da niso dale normalnega donosa. Kljub temu pa so ponekod zelo dobro obrodile in niso redki primeri, kjer je bil hektarski donos nad 35 q na hektar.

Poglejmo še, kakšne so pa dejanske možnosti pri pridelovanju visokorodnih sort pšenice in kako se lahko dvigne narodni dohodek samo pri višjem donosu pšenice.

Gornja tabela nam kaže, da je predelek italijank približno enkrat večji kot pridelek domačih sort. Predpostavljamo, da bi v nekoliko ugodnejših vremenskih pogojih pridelali 1500 kg domače in 3000 kg italijanke na hektar. Če izhajamo iz take predpostavke in odštejemo večja vlaganja, ki znašajo po ha 39.120 dn (seme, oranje, gnojila, zavarovanje, akumulacija), od druge polovice pridelka, tiste vsote, za katero smo povečali pridelek, nam od te vsote še vedno ostane 12.080 dn čistega dohodka. Se pravi: 12.080 dn več kot pa če sejemo domačo sorto brez sodelovanja z zadrujo. Poleg tega pa imamo globoko prearano zemljo kultivirano z umetnimi gnojili.

V celotnem okraju posejemo približno 15.000 ha pšenice. Če bi vsa to površino zasedali z visokorodnimi vrstami pšenice in jo primerno obdelovali (glo-

boko oranje) bi se narodni dohodek kmečkega prebivalstva dvignil samo pri pšenici za 181 milijonov, da ne omenjam, kako bi narodni dohodek porasel še pri intenzivnejšem pridelovanju drugih kultur (koruze, krompirja, sladkorne pese, trav itd.).

Ker pa KZ lahko kreditirajo kmečkega proizvajalca, ni nujno, da ta takoj vlaganja KZ plača, pač pa lahko višji pridelek izkoristi še naprej za pogodbeno pitanje živine. Z vzrejo živine se višji hektarski donosi še mnogo bogaceje poplačajo.

Po nekem izračunu bi se na ta način proizvajalec povečal letni dohodek za 615 milijonov dinarjev, kar pomeni, da bi že samo iz višjega hektarskega donosa pri pšenici, ki bi ga izkoristili za pitanje prašičev, lahko krili dve tretjini davčnih bremen. Res je sicer, da so v tem računu zašle vse sedanje povračila, tudi take, ki niso primerne za večja vlaganja. Vendar je pa tudi res, da bo z leti treba vse te površine meliorirati in usposobiti za rentabilnejšo kmetijsko proizvodnjo.

Sedaj je čas setve. Sklenjeno je že mnogo pogodb med kmetijskimi zadrugami in posameznimi kmeti. Mnogi so spredili, da je to sodelovanje obojestransko koristno. Zal pa še marsikdo meni, da bo lahko sam brez sodelovanja z zadrujo, brez globokega oranja, brez umetnih gnojil, brez kvalitetnega in preizkušenega semena dosegel rentabilnejše rezultate. Menim, da skoraj ni več kmeta, ki bi ga upravniški zdruzi, kmetijski tehniki, politični delavci in drugi združni sodelavci ne obvestili in prepričali o rentabilnosti sodelovanja. To je bila njihova dolžnost, dolžnost, da pomorejo našemu kmetu, da ga poučijo. Skrajni čas pa je pri vseh tistih, ki se še niso odločili, da se čimprej odločijo in pogumno krenejo k graditvi boljše bodočnosti tudi našemu kmetičnemu človeku.

FRANC SKOBERNE

S proslave v Veliki Polani

PREPREČIMO EPIDEMIO GRIŽE

Koncem meseca julija letos so se pojavili primeri griže. Bolezen, ki je posledica nečistoče in nesnage, se je zelo hitro razširila. V septembru je bilo že 120 registriranih bolnikov, in to največ iz področja soboške in beltinske občine. Razen registriranih bolnikov pa je bilo še mnogo takih, ki se niso javili zdravniku in ti so najbolj nevarni prenašalci bolezenskih klic. V sedanjem času se bolezen spet nevarno širi in v bolnici je precej ljudi.

Vzrok za to je pri ljudeh samih. Ljudje namreč premalo dajo na osebno higieno in se ne varujejo povzročiteljev bolezni: muh, mrčesa in pa ne-

čistoče. Zato je potrebno, da prebivalstvo podvzame vse ukrepe za preprečitev epidemije, to je, da izboljša osebno higieno, da uživa samo čisto sadje, pere solato v prekuhani vodi, prekuha mleko in da razkužuje stranšča s klorapnenim mlekom.

Higienska služba v okraju že klorira stranšča v javnih lokalih in zgradbah, klorira vodo ter skrbi, da se bolezen čimprej prepreči. Seveda pa mora vsak posameznik k temu največ pomagati s tem, da se bo pravčasno javil pri zdravniku, če zbolí in da bo izboljšal higieneske pogoje, v katerih živi.

RAZNE VESTI

9 ODLIKOVANCEV

Na letošnji republiški skupščini Zveze prijateljev mladine je bilo odlikovanih z zlato značko za uspešno delovanje v DPM in pionirskih organizacijah tudi devet uglednih prosvetnih delavcev — vzgojiteljev mladine iz Pomurja: Miha Vršič, Dragica Razdevšek, Franc Paitler, Milena Pirher, Franc Hainšek, Milena Štubel, Manko Golar, Milan Kocuvan in Manca Vodenik.

ZAKON O OSNOVNI SOLI

Ljudska skupščina LR Slovenije je prejšnji teden sprejela zakon o osnovni soli.

POLJSKE ZADRUŽNICE V SLOVENIJI

Delegacija poljskih združnic, ki se je mudila v Jugoslaviji, je obiskala tudi Slovenijo, kjer so si ogledale zavode za pospeševanje gospodinjstva v Mariboru, Ptuj in Celju ter obzrele nekatere novih mlekar in vinskih kleti.

NASI NAČRTI ZA TOVARNE V ETIOPIJI

Tekstilni inštitut v Mariboru je izdelal glavni načrt za gradnjo tekstilnega kombinata v Bacher Daru v Etiopiji. Načrt je izdelan po sodobnih načelih gradnje tekstilnih tovarnov.

Poledavska dolina se je letos krepko vključila v kooperacijo

Pred proslavo dvajsetletnice
Doma Matije Gubca
pri Vidmu ob Ščavnici
MARICA ROS
mladinska aktivistka

Marica Ros-Satler se je rodila leta 1910 v Vučji vasi pri Križevcih pri Ljutomeru. Ko je končala meščanske šole, je nastopila službo praktikantke na pošti pri Vidmu ob Ščavnici. Po uspešno opravljenem strokovnem izpitu je postala upravnica pošte. Takoj po prihodu k Vidmu se je vključila v Društvo kmečkih fantov in deklet. V društvu je marljivo delala tudi se potem, ko se je poročila z Ivanom Satlerjem, ki je bil več let poštovalen predsednik Društva kmečkih fantov in deklet in to prav v času graditve Doma Matije Gubca in njegove manifestacije otvoritve 30. julija leta 1939.

Ko se je okupator polastil naših krajev, Marici Rosovi ni bilo lahko na pošti, predvsem zato, ker mu ni hotela pokorno služiti. Kot odločna nasprotnica fašizma je že v letu 1941 dajala proim aktivistom pri Vidmu razne informacije, ki jih je pobirala iz telefonskih pogovorov med okupatorskimi oblastniki. Z delom ni prenehala vse do svoje mučniške smrti 9. julija 1944. leta.

Na Maričinem domu v Ivanicah so se zbirali aktivisti OF, med njimi Tonček Stranjšak, Alojz Zadravec, Janko Jurkovič in Jože Talanji. Izdaistvo Guzeja, ki je nekaj časa bival pri Satlerjevih, je prekinilo poštovno delo Marice in njene ga moža. Po nesrečni smrti Ivana Satlerja v začetku junija 1944. leta, sta dva orožnika devetnajstega julija 1944. leta zgodaj zjutraj prišla po Marico in jo odpeljala v nemško Radgono v zapor, kjer so jo gestapovci mučili in ubili. Okupator je Satlerjevi materi sicer javil, da si je Marica sama vzela življenje, vendar je jetniški paznik to odločno zanikal in izpričal, da je Marica podlegla udarcem po sencah.

Tako je Marica Ros-Satler od vsega začetka sodelovala v osvobodilnem boju in padla v tem boju, ne da bi karkoli priznala o svojem delu in delu v Osvobodilni fronti organiziranih sodelavcev.

Ob 25-letnici Ljudske pravice

Ko je pred petindvajsetimi leti, 5. oktobra 1934, v Lendavi izšla prva številka Ljudske pravice, za nepoučenega bralca to ni bil poseben dogodek, niti ni vzbudil posebne pozornosti oblastnikov, ki so sicer budno pazili na vsak najmanjši znak revolucionarne dejavnosti. Saj si je bilo res težko predstavljati, da bi se prav o

Član CK Misko Kranjec

majhnem in zakotnem podeželskem mestecu rodilo tako pomembno glasilo, kakršno je Ljudska pravica v kratkem postala.

Nasprotno pa je bil dogodek za organizacijo Komunistične partije v Sloveniji izredno pomemben. Komunistična partija, ki je v tistem času na razne načine prebijala obroč ilegalnosti, v katero so jo oklenile vladajoče sile, da bi s tem zadušile delavsko gibanje, je z Ljudsko pravico po diktaturi, ki je zablajala 6. januarja 1929, prvič javno lahko spregovorila slovenskim delovnim množicam. To pa je bilo izredno pomembno, kajti v tistem času se je slovenski narod začel odločneje boriti zoper diktaturo velike srbske buržuazije, ki se je že začela povezovali z grozečimi fašističnimi silami in je pripravljala izdajo jugoslovanskih narodov.

Ljudska pravica je kmalu po izidu kljub temu, da je prihajala iz obrobne Lendave, postala glasilo vsega slovenskega delovnega ljudstva. Ni mu samo govorila o grozečih nevarnostih, temveč je vzbudila izredno velik odmev, postala je last širokih delovnih množic, ki so v njej tudi neposredno spregovorile o vseh strahotah zatiranja in izkoriščanja. Zato

je njen prvi urednik pisatelj Misko Kranjec v zadnji številki, ki jo je uredil, upravičeno zapisal, da je to list, ki »ga je pisalo slovensko delovno ljudstvo, kmetje, delavci, obrtniki...«

Kratek čas, ko je Ljudska pravica izhajala v Lendavi (od 5. oktobra 1934 pa do 17. avgusta 1935), je bil tudi za Pomurje izredno pomemben. Ljudska pravica je prikazala čisto drugo podobo, kakor Klekove Novine in Benkova Murska Krajina. Dopisi so pričali, da tu ne živijo več ljudje odani starim patriarhalnim odnosom, temveč ljudje, ki se že zavedajo svojih pravic in jih tudi zahtevajo. Izredno velikega pomena pa je bilo, ker je na straneh Ljudske pravice o teh zahtevah ljudstvo tudi samo spregovorilo, zato pa je tudi čutilo, da je to njegovo glasilo. Ob 20-letnici Ljudske pravice je o tem top. Kardelj zapisal: »Prekmursko ljudstvo je dalo listu vso politično in moralno podporo. To dejstvo ne potrjuje samo tega, da je Ljudska pravica tesneje povezovala Prekmurje z ostalo Slovenijo, ampak je prav dokaz, da je že

V tej hiši je bila tiskana Ljudska pravica

ostvarjena borbena povezanost prekmurskega ljudstva z ostalimi delovnimi ljudmi Slovenije, ki je omogočila izhajanje Ljudske pravice kot glasila vsega slovenskega delovnega ljudstva. Ni dvoma, da je to dejstvo pomemben prispevek prekmurskega ljudstva skupnim uspehom slovenskih delovnih ljudi.«

Društvo profesorjev in učiteljev v Radgoni Za preusmeritev šole

Te dni so dali obračun svojega dela prosvetni delavci radgonske občine. Zborovanje je bilo hkrati slovo večletne predsednice Tončke Ostruhove, ki odhaja na novo službeno mesto v Ljubljano. Zborovanje se je udeležil poleg članov predsednik ObLO Branko Zadavec in drugi.

V jubilejnem letu ZKJ so prosvetni delavci radgonske občine zastavili vse sile za usmeritev šole na novo pot. Minulo šolsko leto so skupno s člani ZK po partijskih organizacijah študiral material VII. kongresa ZKJ in druge teme. Imeli so tudi predavanja o šolski zadrugi in šolskih vrtovih, o vzgoji šolskega in izvenšolskega otroka ter o telesni vzgoji v osnovni šoli. Društvo je s pomočjo Sveta za šolstvo pri ObLO organiziralo ogled Traviate v Mariboru, ob koncu šolskega leta pa tridnevni poučni izlet.

Člani društva so študirali tudi osnutek zakona o osnovni šoli in poslali svoje predloge republiškem svetu za prosveto in kulturo. Po svojem predsedniku je društvo bilo tesno povezano s svetom za šolstvo, s katerim je skupno reševalo pereča vprašanja.

Po volitvah novega upravnega odbora so prosvetni delavci

sprijeli več sklepov za poglobitev in izboljšanje svojega dela. Delo prosvetnih delavcev v radgonski občini ni lahko, ker manjka v občini 44 predavateljev in mora tako skoraj polovica učiteljev opravljati dvojno delo. Ika

Nižja glashena šola

Z letošnjim šolskim letom so v Križevcih pri Ljutomeru odprli paralelko ljutomerske nižje glashene šole. Na paralelki so trije oddelki in sicer za violino, klavir in harmoniko. Med starši in otroci Križevcev je za šolo veliko zanimanje. Stevilne učence, željne glasbe, prihajajo poučevati učitelji iz ljutomerske glashene šole. S tem so na križevski osemletki rešili tudi problem zbornega petja, kajti eden izmed učiteljev iz Ljutomeru je pripravljen, da bo vodil šolski pevski zbor.

Prijeten spomin na letovanje

O izobraževanju delavcev v Ljutomeru

Pred kratkim je bila seja predsedstva občinskega sindikalnega sveta. Na seji so obravnavali sklepe III. plenuma OSS Murska Sobotna ter v zvezi s tem naredili zahtevke, kako izvajati omenjene sklepe v teritorij občine. Načrtuje se obravnavati vprašanje izobraževanja delavcev v letu 1959/60. Ugotovili so, da je skrajni čas za sestavo planov in pričetek izobraževanja. Na področju občine so si nekatere podružnice že sestavile plan izobraževanja in pripravile že nekaj predavanj. Delo bo potrebno pospešiti skupno z občinsko Ljudsko univerzo. Na koncu so se pogovorili tudi o tednu otroka, ki bi mu naj tako sindikati kot vsi organi v občini posvetijo posebno pozornost in nudijo otroku pomoč ne samo v tem tednu, ampak stalno. O sprejetih sklepih bodo obvestili vse gospodarske organizacije in sindikalne podružnice v občini. V prihodnjih dneh pa bodo sklicali sejo občinskega sindikalnega sveta, na kateri se bodo namerili o najaktualnejših načelih.

POSVETOVANJE O DELU LJUDSKE UNIVERZE V BELTINCIH

Pred kratkim so se v Beltincih sestali zastopniki organizacij in društev na posvetovanju o delu Ljudske univerze v zimski sezoni 1959/60. Prisotni so bili mnenja, da je zaradi koordinacije celotnega ideološkega in izobraževalnega dela nujno, da bi za vsa občino izdelala ideološka komisija ObK ZKS in ideološka komisija ObO SZDL popolnoma enotni študijski program, a vendar tako, da bodo potrebe prebivalstva in članov raznih gospodarskih in družbenih organizacij v celoti upoštevane. Da bo komisijama možno izdelati tak program študija, bodo organizacije in društva izdelale osnutek svojega programa študija, za potrebe svojega članstva, ki pa bodo vključeni v enotni program študija za celotno občino.

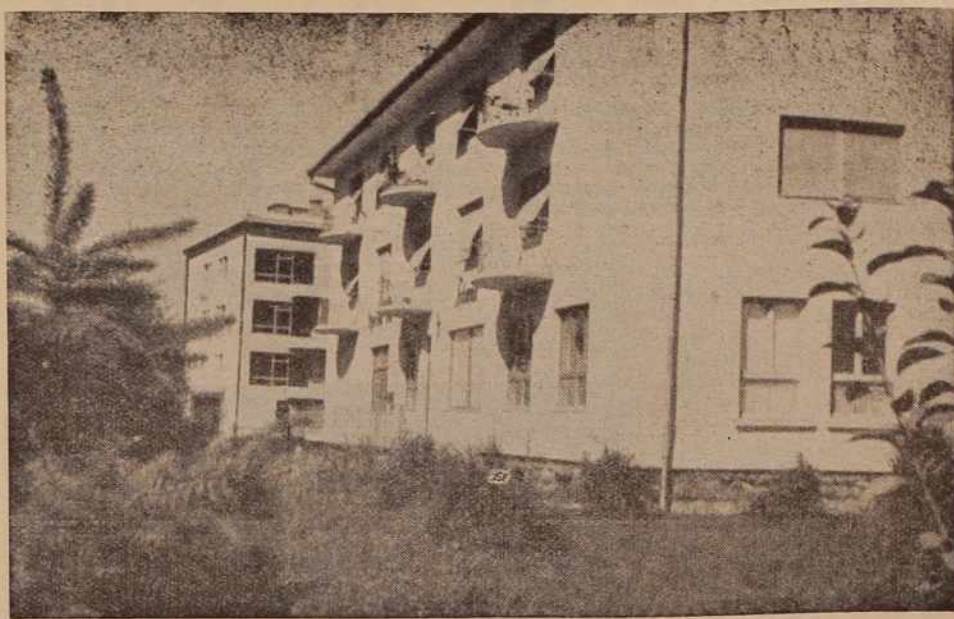
Letna skupščina Društva učiteljev in profesorjev v Ljutomeru:

Naloge učiteljev so vse večje

Pred dnevi je bila v Ljutomeru letna skupščina Društva učiteljev in profesorjev. Poleg tekočih organizacijskih nalog so govorili tudi o nadaljevanju študija programa ZKJ ter spoznavanju zakona o šolstvu, posebno še zakona o osnovnih šolah, ki bo kmalu izšel. Govorili so tudi o ustanavljanju pevskih zborov, šolskih zadrug in delavnic. Poleg tega so nakazali potrebo po boljšem organiziranju kmetijsko-gospodarskih šol in gradnji stanovanj za prosvetne delavce.

Že na lanskem občnem zboru društva so si zadali kot glavno nalogo izobraževanje članstva in to predvsem s spoznavanjem programa ZKJ ter zakona o šolstvu. Vse te naloge so v glavnem izvršili. Poleg študija programa ZKJ, ki se je vršil v 6 centih občine skupno z organizacijami Zveze komunistov, so imeli več koristnih predavanj in seminarjev. Društvo je imelo skozi vse leto tesno povezavo z ObK ZKS v Ljutomeru, ki mu je pri študiju in drugih vprašanjih nudil vso pomoč.

V ljutomerski občini vprašanje učnih moči ni preveč kričeče, vendar pa ni mogoče re-

Ob Ormoški cesti v Ljutomeru rastejo nova stanovanja

Z zborovanja prosvetnih delavcev v M. Soboti ŠOLO PRIBLIŽATI ŽIVLJENJU

Občni zbor je začel dosedanja predsednik DUP, ravnatelj Glasbene šole v Soboti tovariš Franc Hajšek, ki je na začetku zborovanja pozdravil navzoče goste: sekretarja OK ZK Jana Rosa, sekretarja ObK ZK Franca Sonaja, načelnika Sveta za šolstvo in prosveto OLO Karla Barbariča in zastopnika ObLO Mirka Stubla.

DUP je bilo v preteklem poslovnem letu — po združitvi prej ločenih društev učiteljev in profesorjev in po priključitvi bivšega cankovskega, graškega in marjanskega društva — dokaj delavno. Organiziralo je 3 zborovanja za vse svoje članstvo. Na teh zborovanjih so predavali Franc Pediček, pedagoški svetnik Gustav Silih in ravnatelj učiteljskega Janko Liška o pedagoških in

prosvetno-političnih temah v zvezi z razvojem našega šolstva. Društvu je bila zaupana organizacija prvega dneva prosvetnih delavcev Pomurja, ki je bil prirejen v počastitev 40-letnice KPJ in SKOJ. Poleg uspelega zborovanja, na katerem je govoril predsednik republiškega sveta za šolstvo Vlado Majhen, je bil ta dan odkrit spomenik v NOB padlim prosvetnim delavcem, ki so službovali v Pomurju. V spomin na tovarše, katerih imena so vklesana v spomenik, je društvo ob tej priložnosti izdalo brošuro Padlim tovarišem. V njej so življenjski padli in oris predvojnega naprednega gibanja med učitelstvom (napisala Polčka Kos). Na dan prosvetnih delavcev je društvo organiziralo v Soboti razne razstave o šolskem življenju Pomurja. Razprava po poročilih je pokazala,

da ne kaže opustiti občasnih zborovanj vsega članstva, saj je na takih zborovanjih najustrenejša možnost za obravnavanje zadev, ki zanimajo vse prosvetne delavce; sprejeti pa je bil tudi predlog za delo po skupinah in strokovnih aktivih. Skupine bi se v glavnem sestajale na sedežih osemletk.

Občni zbor je izvolil nov 15-članski odbor, v katerem so zastopane vse predvidene skupine. Za predsednika je bil ponovno izvoljen tov. Fr. Hajšek.

V drugem delu zborovanja sta predavala tov. Janko Liška in tov. Jan Ros: prvi o pomenu nedavno sprejetega Zakona o osnovni šoli, drugi o nekaterih vprašanjih v zvezi z delom učitelstva na vasi.

Tov. Jan Ros je v svojem govoru izrazil željo, naj se šola čim bolj približa življenju, se pravi — na kmetih prizadevanjem za socialistično kmetijsko. V ta namen bi marsikaj lahko storila že osnovna šola. Se uspešneje pa bi lahko nadaljevale vzgojo socialističnih kmetijskih proizvajalcev kmetijsko-gospodarske šole, ki so prejšnja leta, zlasti v ljutomerskem okraju, že dobro delale.

Ob zaključku svojega nagovora je tov. Ros pozval prosvetne delavce, naj glede na potrebe šolstva v Pomurju v manjšem številu kakor doslej kompetirajo drugam. Naposled bodo razmere, ki ponekod za prosvetne delavce še niso najlažje, ob povečani skrbi vseh družbenih činiteljev za šolstvo tudi v Prekmurju čedalje bolj ugodne. V petrovski občini n. pr. je ostalo to leto število učiteljskega skoraj neizpremenjeno. Učitelji in učiteljice v tej občini so družbeno zelo aktivni, zaživeli so z ljudmi, med katerimi živijo, čeprav so ti kraji daleč od središč kakor večina drugih. Ta vzgled je vreden posnemanja!

J. Stolnik

Iva Seliškar

Slovenski oktet v Murski Soboti

Malokateri jugoslovanski pevski zbor si verjetno s svojo kvaliteto in pristno domačnostjo ni pridobil toliko simpatij po vsej naši domovini in v tujini kot Slovenski oktet iz Ljubljane. Nič čudnega torej ni, če so se prav v zadnjem času med slovenskimi izselenci v daljni Ameriki znova okrepili glasovi, ki izražajo željo, da bi jih ta naš najbolj reprezentativni pevski zbor obiskal s prelepo domačo pesmijo. Toda vse to so zaenkrat samo še želje. Possem resnično pa je, da bo v ponedeljek, 12. oktobra v okviru prireditve občinskega praznika v Murski Soboti nastopil prav isti — Slovenski oktet.

Ceprav je ta naš zbor s svojimi dosedanjimi koncerti, radijskimi oddajami in posnetki na ploščah že tako znan, da mu ni treba posebnih komentarjev, je morda vendar prav, če se enkrat ponovimo nekatere podrobnosti glede ustanovitve, sestava in značaja tega prvovrstnega malega vokalnega ansambla. Zbor je bil ustanovljen leta 1951 prav z na-

menom, da goji na najvišji umetniški ravni našo domačo folklorno ljudsko pesem in da hkrati z izvajanjem najprej vokalnih skladb svetovnega repertoarja reprezentira trauticijo slovenskega vokalnega petja. Posebna komisija je izmed mnogih kandidatov izbrala osem glasov, ki so vsak zase močni in izraziti, hkrati pa med seboj dopolnjuječi se v čudovito harmonično celoto. Že skozi več kot osem let tako skupno pojejo v okviru tega komornega zbora — prva tenorja Janez Lipušček in Gašper Dermota, druga tenorja Božo Grošelj in Marij Kogoj, baritona Roman Petrovič in Tone Kozlepar ter basa Anton Petrovič in Artur Sulc. Kot je znano, sta prva tenorja Lipušček in Dermota solista ljubljanske Opere, pa tudi vsi ostali razpolagajo z odličnim glasovnim materialom in njihovi solistični spevi v okviru oktetovih koncertov vzbujajo vselej in vsepovsod navdušeno odobravanje. Spomnimo se samo toliko popularne Maroltove ljudske pesmi o Ribniča-

nu Urbanu, ki jo morajo naši fantje vselej ponabljati, pa bodeš da gre za koncert o kaki majhni domači vasi ali za tujca v lelemesta tja do Pekinga.

Poleg koncertov o domovini je Slovenski oktet obredel že velik del sveta in dosegel velike koncertne uspehe v Avstriji, Italiji, Nizozemski, Veliki Britaniji, Zahodni Nemčiji, Franciji, Belgiji in Kitajski. Tudi dve pomembni inozemske podjetji, Philips na Nizozemskem in Radiag v Švici, sta izdelali več plošč s pesmi mi Slovenskega okteta. Pomembno priznanje za dosedanje uspehe je bila Prešernova nagrada, ki jo je prejel Oktet za kulturne dosežke v LR Sloveniji leta 1957.

V letošnjem letu je oktet znova zablistel v okviru dubrovaških festivalskih prireditev in pred navdušenim občinstvom v Ljubljani. Slovenski pesem je ponesel rojakom onstran meje na Koroškem in na Goriškem tja do Čedadu. Z lepimi uspehi se je vrnil s turneje po Bosni in s koncerta v Zagrebu, razen tega pa

obiskal še celo vrsto krajev po slovenski deželi in postrančno pel na raznih proslavah, v tovarnah in v bolnišnicah. V posebno čast so si pevci Slovenskega okteta šteli, da so sodelovali na slavnostnem koncertu na Bledu pred predsednikom Titom in etiopskim cesarjem Hailem Selasijem. Verjetno bodo še letos gostovali v okviru kulturne izmenjave tudi v prijateljski Norveški na skandinavskem severu.

Oktet ima v svojem repertoarju, ki ga stalno obnavlja, poleg slovenskih ljudskih pesmi ter pesmi jugoslovanskih narodov tudi številne pesmi mednarodnega repertoarja in klasične renesanse — saj pojejo v desetih, enajstih jezikih. Z izbranim sporedom bodo prišli prihodnji teden tudi v Mursko Sobotu in prepričani smo, da bodo naleteli na prav tako tople sprejeme, kot so ga doživljali drugod po domovini in tujini.

BOGDAN POGACNIK

Štirje čredinski pašniki

V kmetijskih zadrugah Lendava in Kobilje so se odločili, da bodo uredili v Dobrovniku, Dolni, Pincih in v Gornjem Lakošu čredinske pašnike. Doslej je rastle na teh pašnikih zelo slaba trava, saj je tla pašnika komaj zadostoval za eno, največ za dve kravi. Po končanih agromelioracijah bo hektar pašnika zadostoval za 4 do 5 glav goveje živine.

V katastrski občini Dobrovnik je bilo do leta 1935 še precej zemlje v takozvani urbarialni skupnosti. Tega leta so 100 ha te zemlje razdelili, ostal je le še pašnik, ki je meril 90 ha. Pašnik je pred nedavnim dal Občinski ljudski odbor Lendava v upravljanje Kmetijski zadrugi Kobilje, ki se je odločila, da bo uredila vzoren čredinski pašnik. Predvzeta agromelioracije obsegajo 70 ha, dočim bo potrebno ostalih 20 ha preorati, ker je zemlja preveč zapuščena. Za 70 ha pašnika računajo 5 milijonov 800 tisoč dinarjev investicij.

Podobne čredinske pašnike bodo uredili še v Dolni, Pincih in v Gornjem Lakošu.

Pred setvijo v beltinski občini

Po predvidenem planu bi letos v beltinski občini posejali s sodelovanjem kmetijskih zadrug 544 hektarov visokorodnih sort pšenice. Priprave za setev pšenice v sodelovanju s KZ so v polnem teku. KZ sklepajo pogodbe, hkrati pa nabavljajo potrebne količine semena in umetnih gnojil. Doslej so KZ sklenile 570 pogodb za setev visokorodnih sort pšenice, kar znaša nad 260 hektarov. Zaenkrat je največ sklenjenih pogodb v zadrugi Bistrica ob Muri za nad 50 hektarov.

Nekoliko slabše je v KZ Crensovcih in Lipa-Odranci. Sicer se pa sedaj sklepajo pogodbe bolj hitro kot doslej. Kmetje sami prihajajo v KZ sklepate pogodbe, kar je razumljivo, saj se bo setev pšenice že začela.

Tečaj za mopediste v Beltincih

Ayto-moto društvo v Beltincih, ki je bilo ustanovljeno pred tremi leti, opravlja svoje obsej. Preradilo je že več šoferjskih tečajev, ki so bili dobro obiskani in zaključeni z dobrihmi uspehi. Vodstvo društva je sedaj organiziralo tečaj za mopediste iz prometa in predpov. Tečaj bodo obiskovali vsi lastniki mopedov. Ob zaključku tečaja bodo izpiti.

Nova skladišča

Kmetijska zadruga Mačkovec gradi novo poslopje, v katerem bodo skladišča, garaže ter trgovina za reprodukcijske materiale. Zgradba bo v surovem stanju gotova že letos, saj so temelji že gotovi. Gradnjo predvsem za lastnih sredstev, nekaj pa imajo najemnega kredita. Opeko za to gradnjo so napravili doma, nekaj pa so jo še naročili.

Veliko zanimanje za krožke

V okviru Tedna otroka sta imela leme občine zbori tudi pionirske odrede »Daneja Šumenjaka« in »Jožeta Kramarja-Juša« na sob. I. osemletki. Poleg pionirjev, vzgojiteljev in vodij posameznih interesnih krožkov sta se zbora udeležila tudi predstavnika pokrovitelja pionirskega odreda — »Pomurskega tiskarja«.

Na obeh občin zborih so pionirji poslušali poročila svojih vodstev o dosedanjem delu in sprejeli delovne programe leto 1959/60. Govorila so tudi novi odredni vodstvi.

Pionirji in pionirke so pokazale letos izredno zanimanje za delo v posameznih krožkih, katerih bi bilo moč ustaviti celo dvajset, če bodo pridobili dovolj vodij. Zanimajo se za tehnične, potem za kulturnoprosvedne in športne krožke. To nalaga klubom LT, športnim, šahovskim in drugim organizacijam dokajšnjo odgovornost, saj je važno, da bo zanimanje mladim tudi zajeto v konkretnem delovanju z njimi, saj imajo ta društva svoj naraščaj prav v pionirji. Na občnem zboru so se pionirji zavzemali za svojo pionirsko sobo in pa za to, da bi začel poslovati tudi pionirski kino.

cah in v Gornjem Lakošu. Pašnik v Dolni bo meril 59, v Gornjem Lakošu pa 65 hektarov. Za ureditev teh treh čredinskih pašnikov bodo porabili 7 milijonov dinarjev.

Teleta v prvih pitališčih

V kmetijski zadrugi Križevci DOBRE PRIPRAVE ZA SETEV

Kje so vzroki, da zadruga ni izpolnila plana v pogodbenem sodelovanju

Kmetijska zadruga Križevci, ki se ukvarja v glavnem s poljedelstvom, z vsemi razpoložljivimi sredstvi skrbi za pravilno in pravočasno setev na svojem področju. Zaradi dobre organizacije in mehanizacije so zemljo zelo dobro pripravili za setev. Tudi vreme je bilo ugodno in jim je omogočilo dobro in pravočasno obdelavo trdne ilovnate zemlje. Nekateri kmetje že kar ne morejo pogrešati traktorskega oranja, saj so se prepričali, da je globoko traktorsko oranje koristnejše in cenejše od onega s kravjo ali konjsko vprego.

Dobra žetev je v veliki meri odvisna od kakovostnega semena. Tega se tudi v križevski zadrugi dobro zavedajo in zato so vsi člani lastno seme očistili na zadrugi selektor. Zadruga pa ima težave s semenom, ki ga naroča pri semenarji. Ker člani navadno zvišujejo za naročilom, zadruga ne more pravočasno dobiti naročenega semena.

Vodstvo zadruga je dobro organiziralo tudi sklepanje pogodb za sodelovanje v pridelovanju visokorodnih sort pšenice.

Doslej so bili omenjeni pašniki zelo zanemarjeni, kar se je pokazalo tudi v slabši travni rasti. Po končani ureditvi se bo zmogljivost pašnikov povečala za 4-krat, kar bo omogočalo v tem predelu lendavske občine boljšo živorejo.

Nove pašnike bodo redno gnojili, jih z električnimi pastirji ogradjili, tako da se bodo paste krave po enem delu pašnika le dva dni.

-jm

nih sort pšenice. Po vaseh so kmetje seznanjali s pogoji in prednostmi proizvodnje v sodelovanju. Kljub temu pa zadruga ni izpolnila plana. Kaj je temu vzrok, je težko dognati. Morda se vsi kmetje niso uvideli, da je sodelovanje in pridelek italijanske veliko večji, kot pridelek domače pšenice. Zgovoren dokaz za to je dejstvo, da bi marsikateri kmet na tem področju lanske leto bil brez kruha, če ga ne bi rešila Italijanka. Lani so kljub povprečno slab letini zaradi obilice dežja spomladi dale enkrat večji pridelek kot pa pšenica domačih sort. Tudi finančna bilanca je kljub višjim proizvodnim stroškom pozitivna pri italijanki. T. S.

RANKOVCI

Vaščani Rankovci so prostovoljno navozili na vaške ceste okrog sto štirideset kubičnih metrov gramozu. Denar, ki ga bodo dobili za ureditev cest, bodo porabili za dograditev gasilskega doma.

Higiensko-tehnična zaščita v Pomurju Pomanjkljiva preventiva

Letos v I. polletju 226 obratnih nesreč več kot lani v tem času

Narščanje nesreč v gospodarskih organizacijah Pomurja je zaskrbljujoče in zahteva intenzivnejše delovanje na področju tehnično-higienske zaštite. Po podatkih Inšpektorata za delo pri OLO Murska Sobota je bilo letos v I. polletju 697 obratnih nesreč (od tega 5 smrtnih) ali 226 primerov več kot v tem razdobju lanskega leta, kar predstavlja spričo izgube delovnega časa, porasta oskrbnih dni in drugih posledic večmilijskega gospodarskega škoda.

Ob tem nerazveseljenim pojavi pa ugotavljajo inšpekcijski organi, da je tehnično-higienska zaščita delavcev in delovnih mest v večini gospodarskih organizacij potošena v ozadje in zapostavljena. HTZ komisije kot organi delavskih svetov delujejo samo v nekaterih večjih podjetjih, medtem

ko drugod ne delajo ali pa jih sploh ni. Izredno redki so tudi primeri, da podjetja planirajo sredstva v ta namen, saj je pretežno tako, da le v njih pri merih skrbajo in še to takrat, ko jih je opozorila inšpekcija ali pa je že nastala škoda. Delavski sveti imajo to problematiko le redkokdaj na dnevnem redu svojih sej, zato tudi ni ukrepanja. Za odnose do higiensko-tehnične zaštite je značilno tudi to, da se je pred nedavnim sklicanega posvetovanja, na katerem naj bi se pogovorili, kako s skupnimi prizadevanji čimprej zajeti rapidno naraščanje nesreč v gospodarstvu, udeležila komaj petna povabljenih direktorjev. Kako naj se potem pričakuje, da bo higiensko-tehnična zaščita postala stalna skrb gospodarskih organizacij?

PO TELEFONU SMO ZVEDELI

— Pri nas trenutno ni nič novega! — je bil odgovor soboške »Vrbe« na naš telefonski poziv.

— To, da smo letos pričeli izdelovati tudi parketne plošče, pa menda ni več novo — smo zaključili razgovor.

Gradbeno podjetje »Zidare« v Murski Soboti bo gradilo svinjake na belinškem posestvu. Dva svinjaka bodo sezidali letos, dva pa prihodnje leto do junija. Te dni je delavski svet podjetja razpravljal o zimskem izobraževanju delavcev. Spomladi je opravilo izpit za kvalifikacijo 17 delavcev, letos jih predvidevajo 15.

In še to. Delovni kolektiv je obiskal letos jesenski zagrebški velešolcem.

— Tukaj stavbno in poštveno in zavarstvo »Jelka«!

— Kaj novega?

— Trenutno še nič, toda predvidevamo gradnjo delavnice. Za to bomo porabili 4 milijone dinarjev lastnih sredstev, za ostalo pa bomo najeli posojilo.

— Svara pesem glede finančiranja — je bil odgovor v »Murski regulaciji«. Ko je bil čas za sklepanje pogodb za gradbeni material, pri nas še nismo vedeli, s kolikšnim sredstvi bomo razpolagali. Zato pa moramo sedaj »loviti« vsak kilogram cementa posebej. Poleg tega nam je letos nagajala tudi voda.

-jm

S povečanimi investicijami v zadnjih dveh letih so se nastali ugodnejši pogoji za boljše tehnično-higiensko zaščito v posameznih podjetjih (Ljutomer, Opekarna, Tovarna čevljev Turnišče, Mlekoprimec v Ljutomeru itd.), drugod (Tovarna mesa in izdelkov, soboska Panonija, Pomurski tisk itd.) pa povezovalne tovrstne izboljšave z nameravanimi investicijskimi vlaganji, ki bodo poleg povečanja obratnih prostorov, izboljšanja opreme itd. prinesle tudi potrebne prostore in naprave za higiensko in tehnično zaščito zaposlenih. Vendar pa je mogoče že z do-

bro voljo in razmeroma majhnimi sredstvi v vseh gospodarskih organizacijah, tudi manjših, odpraviti marsikatero pomanjkljivost, ki je lahko povzročitelj nesreč. Teh pomanjkljivosti pa kar mgoliti: nezadostna skrb za varnost zaposlenih, nakup nezaščitenih strojev, ki so jih druga podjetja že odpisala, nezadostna poučenost delavcev o potrebnih varnostnih ukrepih, zlasti še začelnikov, saj kažejo analize, da je teh največ med ponesrečenci, neustrezna skladšča, pomanjkanje ustreznih pripomočkov v prometu, prinašanje alkohola na delo pri spravljanju lesa na Gorickem itd. Mnogi delovni prostori so vlažni, drugi nezadostno razsvetljeni ali zračeni. Od 559 pregledanih delovnih prostorov je n. pr. 34 trajno neustreznih. V teh prostorih dela 520 ljudi. Dalje so ugotovili 549 nezavarovanih strojev, od tega 70 pogonskih, 41 delovnih prostorov z nezadostno površino, 54 brez potrebne prostornine, 264 primerov pomanjkljive električne napeljave itd.

Za izboljšanje delovnih pogojev in varnosti pri delu bo treba v Pomurju še marsikaj storiti, saj naraščanja števila nesreč v gospodarstvu nikakor ni moč opravičiti z zaostajajočo pomanjkanjem finančnih sredstev. Začetnim prizadevanjem na tem področju — kot so bila n. pr. posvetovanja po nekaterih podjetjih Zaveza za socialno zavarovanje, seminarji za člane HTZ komisij, Teden varnosti v Radgoni — bo potrebno dodati še nova, vendar odločilna. Tako nameravajo še letos prirediti večje posvetovanje o higiensko-tehnični zaščiti v okrajnem merilu, poučevanje razstave in predavanja po podjetjih.

S. K.

240 GOJENCEV

na Srednji Kmetijski šoli v Rakičanu

Na zadnji redni seji okrajnega ljudskega odbora so odoborniki sprejeli sklep o ustanovitvi Srednje kmetijske šole Rakičani. Za upravnika šole je bil imenovan inž. Franc Skledar.

Glede na to smo se pri upravniku šole pozanimali, kako potekajo priprave za pričetek pouka. Za redno štiriletno srednjo

kmetijsko šolo se je prijavilo nad 100 mladencev in mladnic. Od tega je bilo sprejetih le 40 učencev, večina iz soboškega okraja.

V izredno dvoletno srednjo kmetijsko šolo so sprejeli 110 prijavlencev iz mariborskega in 90 iz soboškega okraja. Skupno se je prijavilo za to šolo več kot dvakrat toliko.

Za nemoten pouk je preskrbljeno tudi glede predavateljev. Nekaj predavateljev so stalno namestili, nekaj jih bo predavalo honorarno. Prihodnje leto, ko bo v Rakičanu dograjen stanovanjski blok, bodo namestili še več stalnih predavateljev.

Letošnje število prijavlencev kaže, da bo potrebno do prihodnjega šolskega leta sezdati še en paviljon za učence. Precej težko so imeli letos zaradi nedograjenega internata. Tako morajo nekateri gojenji stanovati v Murski Soboti. Gradnja internata se je zavlekla predvsem zaradi pomanjkanja gradbenega materiala.

-jm

Roditeljski sestanek v Križevcih

Preteklo nedeljo je bil na osemletki v Križevcih prvi roditeljski sestanek v letošnjem šolskem letu, združen z občnim zborom društva prijateljev mladine. Upravitelj šole Janko Koren je najprej seznanil starše z novim učnim načrtom. Potem jim je govoril o potrebi po čim ožji povezavi šole z domom ne samo pri poučevanju, ampak tudi pri vzgoji otrok. Šola ima težave tudi s pastirski, ki vse preveč izostajajo od pouka.

V Tednu otroka bodo učence drugega razreda sprejeli v mladinsko organizacijo, organizirali športni dan in na sploh poživili delo po krožkih tako, da bodo otroci začutili, da so ti dnevi res posvečeni njim. V vseh razredih šole bodo organizirali tečaj za prvo pomoč.

Na občnem zboru društva prijateljev mladine je tajnica v poročilo o delu društva poudarila dejstvo, da je doslej bilo to društvo samo kot društvo učiteljev in povabila starše, naj se vključijo v društvo in prostovoljno prepevajo sredstva za letovanje in poučno ekskurzijo otrok. Na koncu so izvolili nov odbor.

Juš Makovec

NA CESTI PREŽI SMRT

TE DNI — DO 2. OKTOBRA — JE BIL V BEOGRADU MEDNARODNI FESTIVAL Z NASLOVOM »ZAŠČITIMO CLOVEKA V PROMETU«. FESTIVALA SO SE UDELEŽILI ZASTOPNIKI 14 DRŽAV.

NA FESTIVALU SO MED DRUGIM UGOTAVLJALI, DA JE ZAHTEVAL LETO 1956 PROMET V TEH ŠTIRINASTIH DRŽAVAH 40.042 CLOVESKIH ŽIVLJENI, 1.125.583 LJUDI JE BIL PRI TEM POSKODOVANIH, DESETTISOČI PA SO OSTALI TRAJNI INVALIDI. UGOTOVILI SO TUDI TO, DA STEVILNO PROMETNIH NESREČ SE VEDNO NARASČA. LANI JE ISTO ZLO POBRALO V JUGOSLAVIJI 785 LJUDI, 4856 OSEB JE BIL POŠKODOVANIH, V SLOVENIJI PA SO LANI ZABELEŽILI 165 MRTVIH.

IN PRI NAS? PREDLANI JE BIL V NAŠEM OKRAJU 82 PROMETNIH NESREČ, PRI CEMER JE IZGUBILO ŽIVLJENJE 5 OSEB, LANI JE BIL 116 PROMETNIH NESREČ IN PRI TEM 9 MRTVIH.

DO KAKŠNIH STEVIL BI PRISIL, CE BI OCENILI TUDI VSO MATERIALNO SKODO, KI JO JE UTRPELA SKUPNOST ALI POSAMEZNIK? KDO BI LAHKO OCENIL NESREČO DRUŽIN, KI SO IZGUBILE OTROKA, OCETA, MATER!

OR VSEM TEM PA UGOTAVLIAMO, DA JE KPIVEC VECINE PROMETNIH NESREČ NEPREVIDNOST!

„Smrti ne moreš prehiteti!“

Tako je opozarjal eden izmed mnogih velikih propagandnih lepakov na festivalu »Zaščitimo cloveka v prometu«.

Onazujemo promet na Trgu zmagov. v Soboti. Na prometnem otoku sta prometnika Roman Softič in Andrej Suša.

Po cesti pripelje osební avto. Prisodili smo mu večjo brzino, kot je dovoljena po mestu. Na ovinku se avto sreča s kolesarjem. Avtomobilist izsiljuje prednost. Kazalo je, da

kolesar pozna cestno-prometne predpise, zato ni ustavil. Rezultat: samo nekaj centimetrov je manjkalo, pa bi se avtomobilist zaletel v kolesarja. Ob tem povem naj samo to, da so tudi kolesarji in pešci ljudje. Spomnimo se avtomobila, ki droi po blatni cesti, pešci pa mu držijo v bran dežnike, če pa te nimajo, neizpolnijo godrnjajo in preklinjajo avtomobilizem, ko si brišejo z obraza blato.

In vendar: kolesarji problem št. 1

Kmalu za tem se nam je ponudila druga priložnost. Po Titovi cesti se je peljal kolesar. Na rami je imel cel šop, menda 5 metrov dolgih železnih palic. Oster žvižg piščalke: »Tovariš, tako ne smeš!« je bilo kratko in vladno opozorilo prometnega milicnika. Za tem je peljal nekdo otroka na peljajniku, nekdo se je pripeljal s kolesom v ovinek kar z leve strani, več kolesarjev je zavijalo levo in desno, ne da bi nakazali smer vožnje. Pešci pa so pre-

kali ulico kjerkoli je naneslo, čeprav so tudi v Soboti označeni na ulicah prehodi za pešce.

Takšna slika se nudi opazovalcu vsak dan. Še prav posebej popoldne ob dveh, ko delavci in uslužbenici hitijo domov. Vsakdo misli na popoldanske opravke in se niti najmanj ne zaveda, da na vsakem koraku preži nanj smrt. Če bi se, bi upošteval cestni red.

Se prav posebej živo je ob nedeljah ali ob praznikih. Takrat je na

soboskih cestah vse polno kolesarjev s podeželja.

Možakar srednjih let se pelje po po desni strani ceste. Pa ga nekdo pokliče čez cesto in meni nič tebi nič, možakar v ostrem ovinku prečka cesto. Večina tujih niti ne pomisli, da mu je lahko za hrbtom avto, ki ga bo podrl, in takrat...

Tako pa ni samo v Soboti, marveč tudi v Ljutomeru, Radgoni in v Lendavi, sploh v kruzih, kjer je promet nekoliko bolj živahen. Oster žvižg prometnikove piščalke je v ta-

kem primeru zadnje opozorilo, ki pomeni: »Pazi, smrt je na prežili«.

Lani je bilo v našem okraju registriranih 974 motornih vozil. Vprežnih vozil je bilo 20.608, dvokolesarjev 42.000, mopedov pa 329. Letos je seveda motornih vozil, mopedov in koles že mnogo več. Če k temu prištejemo še prehodna motorna vozila in vprežna vozila, lahko ugotovimo, da sta potrebna na cesti le RED IN UPOSTEVANJE PROMETNIH PREDPISOV NA VSAKEM KORAKU.

Da bo manj prometnih nesreč

Vedno večji promet na cestah in vedno večje število prometnih nesreč zahtevata skrb celotne družbene skupnosti za varnost pešcev, kolesar-

jev, mopedistov, voznikov vprežnih vozil in voznikov avtomobilov.

V ta namen so organizirali lani organi prometne varnosti v našem okraju 156 predavanj o cestno-prometnih predpisih, katerih se je udeležilo 25.041 ljudi. Pri kazovalci so 56 diafilmov, ki si jih je ogledalo 7244 ljudi. Pripravili so tudi 5 razstav, pri katerih so zabeležili 14.320 obiskovalcev. V Soboti, Radgoni, Radencih, Ljutomeru, Lendavi in v Crensovcih pa so osnovali pionirske prometne krožke, ki so med letom zelo uspešno delali.

Take prizore je vedno pogostejše videti na cestah.

jev, mopedistov, voznikov vprežnih vozil in voznikov avtomobilov.

V ta namen so organizirali lani organi prometne varnosti v našem okraju 156 predavanj o cestno-prometnih predpisih, katerih se je udeležilo 25.041 ljudi. Pri kazovalci so 56 diafilmov, ki si jih je ogledalo 7244 ljudi. Pripravili so tudi 5 razstav, pri katerih so zabeležili 14.320 obiskovalcev. V Soboti, Radgoni, Radencih, Ljutomeru, Lendavi in v Crensovcih pa so osnovali pionirske prometne krožke, ki so med letom zelo uspešno delali.

V Ljubljani so te dni organizirali pionirsko cestnišče, na katerem se naša mladina bogati s praktičnimi izkušnjami in se tako na zelo varjiv način seznanja s cestno-prometnimi

to, da bodo morali opravljati vozniške izpite tudi mopedisti. Tako se menda ne bo več zgodilo, da bi od 70 mopedistov vedelo le 50, da je mogoče zasenčiti luč tudi na mopedu.

Nobena predavanja, kazni, predpisanje filmov, pričevanje pri tragičnih prizorih ob prometnih nesrečah pa ne bodo zadostovala, če se ne bo vsak posameznik, ki pride na cesto, z vso odgovornostjo za svoje in za življenje sohranjenih zavzel, da smrti ni mogoče prehiteti in da na vsakem metru ceste preži nanj smrt. Statistika kaže, da je to žalostni, ob katerem se moramo zamisliti.

Za vso družino:

ZA MOŠKE, ŽENSKÉ IN OTROKE!

Bogata izbira izdelanih oblačil, zlasti balonskih plaščev, vetrovk, moških in fantovskih oblek, dežnih plaščev in jopic v POSLOVALNICI „OBLAČILA“, LJUTOMER!

Najrazličnejši vzorci in kakovost šifov, kamgarna in drugega blaga za ženske kostime, posebno bogate zaloge vojnega blaga za ženske obleke, vseh vrst pletenine, srace, trenirke, zimsko perilo za moške, ženske in otroke v „MANUFAKTURI“, MIKLOŠIČEV TRG 6, LJUTOMER!

Trgovsko podjetje „Zarja“ Ljutomer

OBMURSKA ZALOŽBA V MURSKI SOBOTI JE PRAVKAR IZDALA

GEOGRAFSKI ZBORNİK

ki ga je uredil dr. Svetozar Ilešič

Cena brošurani knjigi je 450 din, v platno vezani pa 580 din. Zbornik lahko kupite v knjigarnah v Murski Soboti, Lendavi, Ljutomeru in Gornji Radgoni.

Zbornik prinaša prispevke uglednih strokovnjakov, ki so proučevali glavne geografske probleme Pomurja, razvoj Murske Sobotne in ostalih krajev, na primer Puconec, Bodonec in bivše videmske občine, prinaša pa tudi oris razvoja vasi na Spodnjem Murskem polju in nazorno obravnava sezonsko zaposlovanje prekmurskega prebivalstva.

Pohitite z nakupom Zbornika, ker je naklada omejena.

Mali OGIAST

KUHINJSKO OPREMO, novo, moško kolo znamke »Extras« po ugodni ceni zaradi selitve prodam. Ferbežar Ivan, Tišina štev. 50. M-899

MASIVEN STEDILNIK ugodno prodam. Lendavska štev. 21, Murska Sobotna. M-900

DIJAKINJO SPREJMEM na stanovanje in hrano. Naslov v upravi lista. M-902

KRA - KRA 1959

DVOKRILNO OMARO, okroglo mizo in 3 tapcirane stole, prodam. Vprašati: vsako nedeljo od 7. do 12. ure, Stefana Kovača štev. 15/1-2. M-903

HRASTOVE HLEVE v dobrem stanju, ugodno prodam. Sebeborci št. 132. M-904

OSEBNI AVTO, dober in ekonomičen prodam za 280.000 din, v račun vzamem tudi mopeda. Naslov v upravi lista. M-898

SAMOSTOJNO GOSPODINJSKO POMOCNICO, sprejemem takoj. Koren, Lendavska štev. 10. M-906

MANJŠE VINOGRADNO POSESTVO s stanovanjsko hišo in gospodarskim poslopijem, zaradi bolezni prodam. Vprašati: Cagran, Banfi 109, (Razkrižje) M-907

NOVO POHISTVO — SPALNICO, ugodno prodam. Vprašati pri Cerneku, Stefana Kovača štev. 7 (novi blok), vsak dan od 15. do 17. ure. M-908

POSESTVO 5 ha z vsem inventarjem, zaradi bolezni prodam. Marko Makovec, Lukavci štev. 60. M-848

POSESTVO v izmeri 2,5 ha, zaradi starosti prodam. Fekon Anton, Lokovci štev. 20 pri Negovi, p. Sp. Ivanjci. M-891

MANJSO HIŠO, pristično, v Murski Soboti, prodam. Naslov v upravi lista. M-892

GOSPODINJSKO POMOCNICO — sprejemem takoj. Slaščičarna Pauko, Murska Sobotna. M-893

POSESTVO v izmeri 1 ha z enostanovanjsko hišo in gospodarskim poslopijem, takoj vseljivo v Murski Soboti, ugodno prodam. Balc Janez, Bakovska štev. 15, Murska Sobotna. M-896

R A Z P I S

Po členu 10 Pravilnika o dajanju del v izvajanje gradbenih objektov in del (Uradni list FLRJ, štev. 13/57)

RAZPISUJE STANOVANJSKA UPRAVA PRI OBLO LJUTOMER

I. JAVNO LICITACIJO

za oddajo gradbenih in obrtniških del za 12-stanovanjski blok na Ormoški cesti v Ljutomeru, katerih predračunska vrednost znaša:

A. Gradbena dela 15.215.285 din

B. Obrtniška dela 7.601.527 din

Instalacijska dela se bodo oddajala ločeno od razpisanih del.

Rok za dovršitev gradbenih in obrtniških del do 1. julija 1960.

Licitacija bo dne 30. oktobra 1959, ob 10. uri, v pisarni Stanovanjske uprave Ljutomer.

Varično 1 odstotek predračunske vrednosti je treba predložiti z garancijskim pisnom banke do pričetka licitacije.

Ponudbe morajo biti opremljene po 15. in 16. členu zgoraj citiranega pravilnika. Ponudbi je treba predložiti priloge po razpisnih pogojih 17. člena pravilnika.

Ponudbe se bodo sprejemale na dan licitacije 30. oktobra 1959, do 10. ure v pisarni Stanovanjske uprave Ljutomer.

Licitacijski elaborati in splošni pogoji bodo interesentom na razpolago od objave licitacije v »DNEVNIKU PRIVREDNI PREGLED«.

Ponudniki morajo pred pričetkom licitacije plačati predpisano obdajno takso v znesku 7677 din v gotovini.

O-915 STANOVANJSKA UPRAVA PRI OBLO LJUTOMER

RADIO M. SOBOTA

SPORED

Releja radijske postaje M. Sobotna

Nedelja, dne 11. oktobra 1959:

ob 12.00 Pogovor z volivci, lokalna poročila, obvestila in reklame.

ob 12.15 Oddaja v madžarskem jeziku.

ob 12.40 Oddaja, posvečena obinskemu prazniku Murske Sobotne

ob 13.25 »Zeleli ste, poslušajte«.

Torek, dne 13. oktobra 1959:

ob 17.00 Lokalna poročila, obvestila, objave in reklame.

ob 17.15 Oddaja v madžarskem jeziku.

Cetrtek, dne 15. oktobra 1959:

ob 17.00 Lokalna poročila, obvestila, objave in reklame.

ob 17.15 Oddaja v madžarskem jeziku.

Radio Murska Sobotna prenaša dnevno spored RTV Ljubljana od 5.00 do 8.05 in od 18.00 do 23.10. Ob nedeljah in praznikih pa od 6.00 do 23.10.

DAROVALCI KRVI NA TRANSFUZIJSKI POSTAJI v Murski Soboti od 28. septembra do 3. oktobra

Anton Režonja — sedmič, Stefan Kos in Roža Harlman — četrnič, Jožef Bednar — drugič, Karel Fujs — drugič, Janez Korošec — drugič, vsi iz Murske Sobotne; Jožef Gobar, Črnolavci; Franc Gobar, Rankovci; Apolonija Gorza, Rakičan; Verona Dundek — petič, Krajna; Stefan Lovjenjak — tretjič, Poznanovci; Katica Perdigač — drugič, Doklečevje; Stefan Ritue, Dobrovnik; Ana Balajec, Dobrovnik; Rozalija Varga, Dobrovnik; Marija Künje, Dobrovnik; Ana Hanč, Dobrovnik.

V imenu bolnikov se vsem darovalcem krvi najlepše zahvaljuje

TRANSFUZIJSKA POSTAJA MURSKA SOBOTA

OBVESTILO!

Zdravstveni dom Gornja Radgona obvešča, da bo od 5. okt. do 31. oktobra 1959 ordiniral v splošni ambulanti dr. LOJZE TOPLAK ob ponedeljskih, sredo in petkih od 7. do 13. ure.

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi naše predrage mame, tašče in stare mame

MARIJE VLAJ, roj. Vlaj

GOSTILNICARKE V LEMERJIH

se najprisrčneje zahvaljujemo vsem, ki so našo drago pokojnico spremili na njeno poslednjo pot in obsuli njen grob s cvetjem in venci, kakor tudi vsem, ki so nam ustno ali pisмено izrazili sožalje ter nam stali ob strani v teh žalostnih dneh.

O-912

Zalujoči.

ZAHVALA

Ob prerani smrti ljubljene mame, babičke in tašče

VERE BERAN

se prisrčno zahvaljujemo vsem, ki so jo spremili na njeno poslednjo pot. Iskreno se zahvaljujemo tov. dr. Gabrielu Kastelcu za požrtvovalno in vztrajno zdravljenje. Zahvala vsem darovalcem cvetja ter vsem, ki so nam izrekli pisмено ali ustno sožalje.

Murska Sobotna, Tabor, Plzen, Praha.

Zalujoči: hčerka Vlasta, vnukinja

Vlastica in zet inž. Jože Koren.

O-897

Komisija za razpis uslužbenschih mest pri Okrajnem zavodu za socialno zavarovanje v Murski Soboti

RAZPISUJE DELOVNA MESTA

1. REFERENTA ZA HTZ,
2. REFERENTA ZA DAJATVE ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA,
3. REFERENTA ZA OD,
4. REFERENTA ZA INVALIDSKO ZAVAROVANJE.

Pogoji: za delovna mesta od 1. do 3. srednja strokovna izobrazba z nekaj let prakse v upravni službi, za delovno mesto pod 4. višja strokovna izobrazba ali srednja strokovna izobrazba z nekaj let prakse v upravni službi.

Kolkovane prijave sprejema razpisna komisija 15 dni po objavi razpisa v Pomurskem vestniku.

Razpisna komisija pri Okrajnem zavodu za socialno zavarovanje Murska Sobotna

O-905

Gradbeno podjetje »TEHNIKA« v Ljubljani sprejme za svoja gradbišča v Ljubljani

100 NEKVALIFICIRANIH IN POLKVALIFICIRANIH DELAVCEV

20 TESARJEV

40 ZIDARJEV

Delavci v starosti od 20. do 30. leta imajo možnost pridružitve zidarskega poklica v tečajih, ki se bodo vršili v podjetju v zimskih mesecih. Delavec lahko postane polkvalificirani delavec za zidanje z opeko, polkvalificirani delavec-omejač ali pa polkvalificirani tesar. Delavec, ki jim omogočimo obiskovanje tečaja in pridobitev polkvalifikacije, morajo ostati pri podjetju pogodbeno zaposleni za dobo 3 let, ko se jim omogoči pridobitev kvalifikacije.

Delavci naj se prijavijo zaradi napotila na Okrajni posredovalni center za delo v Murski Soboti, kjer prejmejo vsa potrebna pojasnila in napotnice za delo.

O-917

Jedenski KOLEDAR

Petek, 9. oktobra — Nada Sobotna, 10. oktobra — Dane Nedelja, 11. oktobra — Samo Ponedeljek, 12. oktobra — Maks Torek, 13. oktobra — Edo Sreda, 14. oktobra — Stojan Cetrtek, 15. oktobra — Tereza

MURSKA SOBOTA — od 9. do 11. oktobra ameriški barvni kinemaskopski film: »Princ VALANT«; od 12. do 13. oktobra ameriški barvni film: »V pomladi življenja«; od 14. do 15. oktobra madžarski film: »Nedeljska romanca«.

GORNJA RADGONA — od 10. do 11. oktobra ameriški barvni kinemaskopski film: »Sedem let zvestobe«; od 14. do 15. oktobra italijanski film: »Dekleta iz 04«.

LJUTOMER — od 10. do 11. oktobra francoski barvni film: »Pevec iz Mehike«; od 14. do 15. oktobra madžarski film: »12 zadetkov«.

KRIZEVCI PRI LJUTOMERU — od 10. do 11. oktobra italijanski barvni film: »Nepozabna pesem«; Samo 14. oktobra ameriški kriminalni film: »Hudobni angeli«.

SLATINA RADENCI — od 10. do 11. oktobra ameriški film: »Modri pajčolan«; samo 15. oktobra nemški film: »Leteti razred«.

VERZEJ — od 10. do 11. oktobra mehiški film: »Mladi juareze«; Samo 14. oktobra ameriški film: »Ljubezni s tujcem«.

CEPINCI — 11. oktobra ameriški barvni film: »Poslednji iz plemena Komančev«.

VELIKA POLANA — od 10. do 11. oktobra amer. barvni film: »Vzhodno od raja«.

GRAD — 11. oktobra poljski film »Kanal«.

VIDEM OB SCAVNICI — od 10. do 11. oktobra sovjetski film: »Iljič Lenina«.

SOCIALNO ZAVAROVANJE

Socialno zavarovanje v podjetju

Že od začetka samouprave v socialnem zavarovanju se resno postavlja vprašanje, kako približati službo socialnega zavarovanja neposredno zavarovancem. To vprašanje je zelo pomembno iz več razlogov, in sicer: del socialistične izgradnje predstavlja tudi socialistična zakonodaja in le-ta je precej zapletena prav na področju socialnega zavarovanja ter povzroča pri naših zavarovancih obilico težav pri uveljavljanju pravic iz socialnega zavarovanja.

Obstoječe stanje na tem področju terja ustrezno rešitev, o čemer so organi družbenega upravljanja v socialnem zavarovanju čestokrat razpravljali. Po veljavnih predpisih ne zadoštuje, če zavarovavec izpolnjuje pogoje, odnosno ima pravico do dajave in drugih pravic iz socialnega zavarovanja, »to pravico mora tudi uveljaviti« in prav to ni vedno lahko. Zadeva postane še težja, če se ta nepravilno uveljavlja. Dosedanja praksa je pokazala, da zavarovanci izgubljajo veliko časa pri uveljavljanju svojih pravic, kar povzroča nezadovoljstvo v najmanjši meri in vpliva na izpad proizvodnje.

Na zadnjem zasedanju Okrajne skupščine socialnega zavarovanja v Murski Soboti je bil med drugim sprejet sklep o prenosu izvajanja zdravstvenega zavarovanja na podjetja. Te oblike približevanja socialnega zavarovanja zavarovancem so drugi okraji v Sloveniji v veliki meri uveljavili in ugotavljajo, da je to koristno za socialno zavarovanje, podjetja predosem pa za zavarovance. Tako imenovana »POOBLASČENA PODJETJA« izplačujejo za svoje zavarovance dajatve zdravstvenega zavarovanja, nakar izplačane dajatve obračunajo z zavodom za socialno zavarovanje. Na ta način se v veliki meri prihrani zavarovancem izguba časa pri uveljavljanju pravic iz zdravstvenega zavarovanja in tudi nezadovoljstva je v tem primeru manj.

Ta način izvajanja zdravstvenega zavarovanja ne predstavlja za podjetja posebne obremenitve, omogoča pa pregled zdravstvenega zavarovanja. Prosimo delovne kolektive in sindikalne organizacije, da na svojih sestankih o tem razpravljajo in dajo svoje predloge.

Zadnje čase je čedalje več pojavov različnih črevesnih nalezljivih bolezni, ki imajo svoj izvor v vsakodnevnih nehygien-skih navadah. Da bi preprečili oziroma vsaj omejili nadaljnje širjenje te bolezni in tako prihranili skupnosti ogromna sredstva, ki jih sedaj daje za zdravljenje te bolezni, izdaja sanitarni inšpektorat ObLO Murska Sobotna naslednja

NAVODILA:

1. Vodo pred pitjem prekuhati oziroma klorirati;
2. Vso hrano je potrebno na primeren način zavarovati pred mršesom — muhami;
3. Pred jedjo in po uporabi stranišča redno prati roke;
4. Mleko pred uporabo prekuhati;
5. V tem času čim manj uporabljati surovo hrano;
6. Sadje in zelenjavo pred uporabo oprati z neokuženo — prekuhano (desinficirano) vodo;
7. Kloriranje vodnjakov, kjer bo to odredil sanitarni inšpektor, je obvezno in se bo vsako zanemarjanje najstrožje kaznovalo;
8. Vsaka oseba, ki bi imela kakšne znake črevesnih bolezni (bruhanje, driska itd.) se mora takoj javiti zdravniku, da jo pošlje v bolnišnico.

Zoper vsako osebo, ki se v takem primeru ne bi javila zdravniku, bo uveden kazenski postopek po veljavnih predpisih.

OBCINSKI SANITARNI INŠPEKTORAT MURSKA SOBOTA

Upravni odbor trgovskega podjetja »Goričanka« Salovci RAZPISUJE DELOVNI MESTI

1. TRGOVSKEGA POSLOVODJE ZA POSL. SALOVCI
2. VAJENCA ZA UK

Pogoji: pod 1. visokokvalificirani trgovski delavec ali kvalificirani trgovski delavec s 3-letno prakso;

Pod točko 2. uspešno končana 8-letka ali nižja gimnazija. Življenjepis predložiti do 15. oktobra 1959. O-911

Božin Sinko:

MRLIČ V AVTU

47

»Bal sem se že, da boste dovolj neumni in skočili tudi v morje, kot ste mi zagrozili že sinoči,« je cinično dejal Collins mladi dami. »Lahko bi vas zaklenil kakor vašega g. očeta, a hotel sem vas preizkusiti. Sicer pa bi vas ukazal brez pomisleka ustreliti, če bi le poizkušali kakšno neumnost. Sam si, kot nemara že veste, nikoli ne mažem rok s krvjo. Zato imam svoje ljudi. Tem je povsem vseeno, če imajo opravka z gospodi ali z damami. Kdor me ne uboga, mora okusiti mojo pravično jezo.«

Njegova surovost, ki je ni mogel skriti, je dražila Oniča. Toda pamet je boljša kot zamet, si je mislil slednji. Moral bo potrpeti, dokler ne pride na krov ladje policija. In takrat se bo začel ples, če bo treba, tudi krvavi.

»Več stvari je, o katerih se moram pogovoriti z vami,« je spet povzel Collins, »toda težave, ki mi jih povzroča krmar jahle, me zadržujejo. Videli ste, da je ladja že sinoči odvrгла svoj lažni plašč tovarne ladje. Oslo in ko se zdan, boste lahko občudovali mojo jahlo »Calypso«. Veste, nisem bil zaman dolga leta filmski producent in dobro se spoznam na vse podobne ukane. Lahko se zgod, da bomo v primeru potrebe presedli na atomsko podmornico in rad bi spoznal tistega, ki bi ujel sled za menoj in me skušal ujeti. Gospod in gospodinja Parker, zavedajte se, da vaju čaka ista pot in ista usoda kot mene. Poskrbel bom za to, da bo žig sokrvice za moje grehe onečel tudi to spoštovano ime. No, sedaj pa vidite, kaj vam koristijo prijatelji.«

Collins se je cinično nasmejal, nato pa zmagovalno nadaljeval:

»Gospod Parker, kolikor mi je znano, posedujete lepe milijončke v dolarjih. Če vam je pri srcu življenje vaše edinke, boste podpisali ček z ustrežno vsoto in prepustili polovico premoženja moji malenkosti. Sodin, da sem dovolj skromen v svojih zahtevah.«

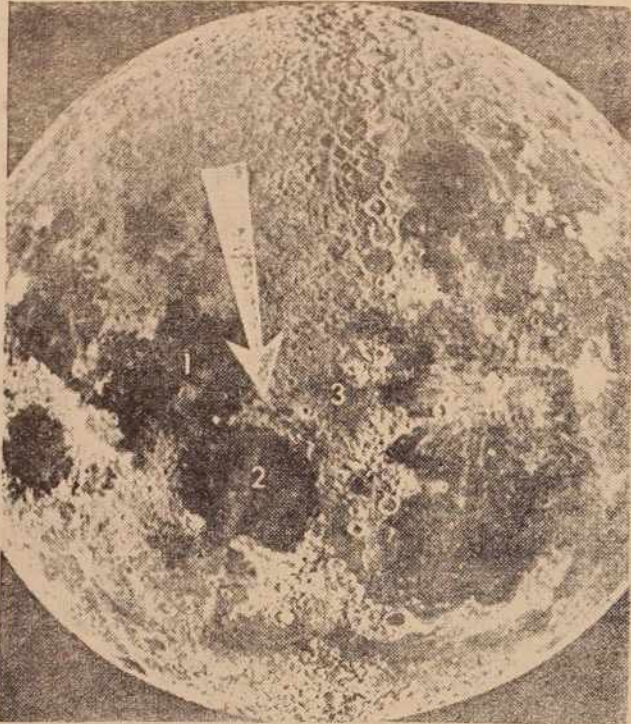
Collins svojega stavka ni dokončal. Ročaj Oničevega revol-verja je zadel njegov tistik, da je ko vreča omahnil na tla. Nato mu je zamašil usta z njegovim lastnim robcem. »Oke in nore pa mu je povezal okrog telesa z vrvjo, ki jo je snela Syl z velikega rešilnega pasu na steni kabine.«

»Skoraj žal mi je, da ga nisem ustrelil kot psa,« je uslo Oniču, ko je dvignil nezavestnega zločevca in ga položil v posteljo, ki jo je sam pravkar v skoku zapustil.

Nekaj hipov pozneje je Onič z naperjeno pištolo v roki prisilil k pokornosti še krmarja jahle in tako postal njen neomejen gospodar. Collinsovega telesnega čuvarja je po kratkem boju še pred tem položil na tla kot njegovega gospodarja in zaklenil v isto kabino. Sedaj ni bilo nobenega dvoma več: človek, ki se je skrival pod šifro »Calypso«, ni bil nihče drugi kot Percy Collins osebno.

* Bilo je omamno pariško poletno intro. V hotelu »Ritz« so se zbrali v salonu, opremljenem v stilu Ludovika XIV. vsi, ki smo jih spoznal v tej naši zgodbi: Isaac Parker s hčerko Sylv. Manžini, Padorani, Barrymore, Bery, Maxwell, dr. Krauss in Onič.

Vsa reč se je bila srečno končala, zato je priredil milijonar Barrymore majhen sprejem. Navzlic nenavadnemu času — bilo je še zgodaj — je bilo razpoloženje odlično. Najbolj razpoložen je bil, kot je znano, gostitelj in to zato, ker je ves zamožen klobčič razvozljaj Onič in ne policija.

Slika mesečeve površine. Puščica kaže mesto, kamor je priletela »Strela«. Pristala je med »Mare Tranquillum« (1), »Mare Serenitatis« (2) in »Mare Vaporum« (3). Ta »morja« pa niso morja tempeč same ravnine.

Izredni uspeh sovjetskih znanstvenikov Poletela je že tretja raketa

V nedeljo, 15. septembra zvečer je tri minute in 24 sekund po 22. uri z Zemlje usmerjen sovjetski izstrellek »Strela«, ki so ga izstrelili v soboto zjutraj, dosegel mesečev površino. Temu znanstvenemu in tehničnemu uspehu sovjetskih znanstvenikov so dali priznanja v vsem svetu.

Kje bodo našli ostanek rakete, ki je padla na 60° selenografske (lunine) dolžine in okoli 30° selenografske širine, torej zelo blizu sredine površja, ki nam ga kaže Luna. Omenjeni so tudi trije veliki kraterji, blizu katerih je človeški izstrellek prvič zadal zvenzemeljsko telo. Znanstveniki so že dokazali, da je Mesec naseljen. Ker ga tudi ne obdaja ozračje, bomo lahko na njem prebivali le tedaj, če bomo nosili posebna oblačila.

Eno je gotovo: prvi ljudje, ki bodo prispeli na Mesec, že ne bodo več morali zati. Danes imamo že podrobne zemljevide mesečeve površine, ki jih lahko že primerjamo z zemeljskimi zemljevidi. Sovjetski znanstveniki so precej natanko označili kraj, kamor je priletel »Lunik 1«. Po njihovi izjavi ležijo razbitine rakete kmence na področju, ki ga omejujejo »Mare Tranquillum«, »Mare Serenitatis« in »Mare Vaporum«.

Mesečeva površina je sestavljena v glavnem iz treh vrst oblak: iz puščav, ki so v glavnem ravne in so od davnih časov ohranile ime »morja«, iz gorovij, ki so jim astronomi dali večnoma imena, ki jih imajo gorovja na Zemlji, in iz krožnih gorovij, kraterji ali žrela imenovanih. Teh je mnogo deset tisočev, največji med njimi pa so tako veliki, da bi vanje položil doberšen Slovenec, n. pr. Grimaldi in Schickard. Pa tudi kraterji Cavius, Ptolomaeus in drugi so veliki.

Obseg Meseca predstavlja približno petdesetino zemljinega obsega. Mesečeva gmoja (masa) pa je 81-krat manjša od zemljine gmoje.

Astronomi so razen tega pričarani, da so precej natanko izmerili tudi temperaturo na Mesecu. Na najbolj vročem kraju so izmerili okoli 125 stopinj Celzija, na najhladnejšem kraju pa okoli minus osemdeset stopinj.

Nova raketa v vesolju

Po treh tednih, v nedeljo, 4. oktobra zjutraj so pa v Sovjetski zvezi izstrelili že tretjo kozmično raketo, ki bo obšla Luno in se nato vrnila proti Zemlji ter postala njen satelit. Trenutek, ko so izstrelili raketo, niso izbrali po naključju. Med 2. in 4. oktobrom je Mesec oddaljen od zemlje »le« 365 tisoč kilometrov. Po splošnem priznanju je polet okrog Meseca mnogo težji kot vožnja z avtomobilom na sam Mesec. Tudi, po katerem se giblje raketa, morajo določiti z večjo natančnostjo kakor pri izstrelitvi rakete na Mesec.

Upoštevati morajo pri ugotavljanju hitrosti ne le natančen čas, ko naj raketa prispe v določeno območje, temveč tudi moč mesečeve teže, ki mora biti dovolj velika, da zavre raketo, ki se premika v polni hitrosti poleg Meseca in jo zadrži v območju zemeljske teže. Mesečeva teža igra v tem primeru vlogo koša pri košarki, ki bo poslala raketo spet nazaj na

Zemljo. Ni izključeno, da se bo medplanetarna postaja spreminjala v zemeljski satelit z nenavadno raztegnjenim tirom v obliki elipse, katere največja os bo merila 400 tisoč kilometrov. Obe izstrelitvi predstavljata velik uspeh sovjetskih znanstvenikov. Raketa bo med svojim poletom okrog Lune poslala njeno drugo stran, ki je z Zemlje ni mogoče videti.

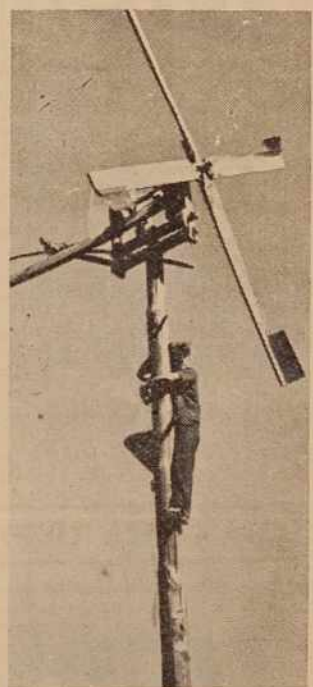
Borba proti žuželkam

V Zenevi zaseda strokovni komite Svetovne zdravstvene organizacije, ki pregleduje rezultate svojega 2-letnega dela — proučevanje odpornosti insektov proti DDT in drugim insekticidom.

Komite, ki je proučeval v mnogih predelih sveta, je dosegel, da ima danes Svetovna zdravstvena organizacija približno jasno sliko o tem, katere vrste komarjev so odporne proti posameznim vrstam insekticidov. Ti podatki so pomembni za uspeh v borbi proti malariji v svetu, proti kateri se bori Svetovna zdravstvena organizacija.

Prav tako se bavijo s vprašanjem odpornosti drugih žuželk, v številnih stenice in muhe. Komite bo na sedanjem zasedanju priporočil metode v borbi proti žuželkam, pri čemer bo upošteval te izkušnje. Te izkušnje se ne nanašajo samo na komarje, ampak tudi na druge zdravju nevarne žuželke, pa tudi na miši in škorpione. Borbo proti škorpionom so podvzeli v več državah, posebno v Braziliji.

V svojih razpravah na zasedanju so strokovnjaki posvečali posebno skrb dvema vrstama odpornosti: fiziološki, kjer nekatere žuželke v nekaj generacijah dosežejo povečano strpnost za insekticide, in odpornost, ko nekatere žuželke v nekaj generacijah menjajo svoje navade in bežijo pred insekticidi. Obe vrsti odpornosti se prenašata od generacije do generacije. Komite se ukvarja s vprašanji občutljivosti komarjev v času, ko se le-ti nahajajo na površini, posuši z DDT ali drugimi sredstvi. Prav tako proučujejo življenje žuželk v letalih. Velika nevarnost je v tem, da komarji, okuženi z rumeno mrzlico, ne bi bili prenešeni v države Azije, ki te bolezni ne poznajo, obstajajo pa komarji, ki to nevarno belezen lahko prenesejo.

Lep je razgled s klopotea

DROBNE ZANIMIVOSTI

120 km KNJIG

Ce bi imel človek prostega časa na pretek in bi prebral vsak dan eno knjigo, bi v 50 letih prebral 18.250 knjig. Če bi vse te knjige, zložene drugo zraven druge, vzeli s polje knjižnice Britanskega muzeja v Londonu, bi praznina, ki bi tako nastala, s prostim očesom sploh ne bila vidna.

Osebe te knjižnice se je nedavno lotilo popolne kategorizacije knjig. Katalog bo obsegal 300 zvezkov, in ko bo čez 6 let končan, bo vseboval podatke o okrog šest milijonih knjig.

Knjižnica ima zdaj 120 km knjižnih polj, vsako leto pa morajo kupiti še za dva kilometra novih.

PES Z DVEMA SRCEMA

Sovjetski kirurg dr. Demihov je pred kratkim naredil zanimiv poselek s črtnim psom. Na psu je uspešno izvršil s svojim sodelavci transplantacijo s črnega srca. Pes z dvema srcema je živel 30 dni, a je potem zaradi vnetja pljuč poginil. Naravno srce je oskrbovalo s krvjo zgornje dele pasjega organizma, medtem ko je umetno srce opravljal isto funkcijo v spodnjih delih. Dr. Demihov meni, da bo dovršenost operacije transplantacije umetnega »dopolnilnega« srca mnogo doprinesla k reševanju ali vsaj podaljšanju življenja bolnikov s hudimi okvarami srca.

DRAGOCENI FIZOL

Zensko združenje iz San Paola je poslalo brazilskim skupščinskimi poslancem ozglico, zaponko in uhane, vse iz umetniško obdelanega fizola. To so storile ženske v znamenju protesta zaradi pomanjkanja fizola in visokih cen, ki jih ima to živo na trgu.

MASCEVANJE

Neki mož iz Los Angelesa se je hotel na svojevredstven način masčevati ženi, ki je vložila tožbo za razvezo zakona. Na avtomobilu je prevažal

velik napis: »Moja bivša žena je najbolj neznačajna ženska na svetu.« Masčevanje pa je bilo prav tako kratko kakor nesmiselno, ker je sodišče avtomobilista ukazalo, naj izbrše zlobne besede.

REZERVE ZLATA

V morjih in oceanih je več zlata, kot so ga izkopali ljudje v rudnikih. Če bi vse to zlato dvignili, bi po današnjih cenah vsak človek na zemlji dobil zlata v vrednosti okrog sto milijonov dinarjev.

DAN MUH

Carigradska občina je uvedla »mušji dan«. Vsak ponedeljek od enih do dveh morajo ljudje množično uničevati muhe, delo pa nadzorujejo zdravstveni organi. Zastopniki zdravstvenih oblasti hodijo po gostinah, kavarnah in drugih javnih lokalih, kjer je največ muh.

VIHAR ZAHTEVAL

669 ŽRTEV

Na korejskih in japonskih obalah je divjal pred dnevi vrtinčasti vihar, ki je zahteval skupno 669 smrtnih žrtev, 2784 ljudi pa je bilo ranjenih. Vihar je napravil okoli 45 milijonov dinarjev gospodarske škode.

NAJDALJŠA OGRAJA

V avstralski pokrajini Kween-sland imajo tako zvano »žično zavezo«, ograjo, ki varuje živino pred napadi dingovavstralskih divjih psov. S to ograjo, ki je povprečno visoka okoli dva metra, je ograjena polovica površine te pokrajine, ki je našel in pol krat večja od Jugoslavije.

PTIČJE ZVRGOLENJE MIRI

Japonski profesor Jakushi je ugotovil, da na gramofonske plošče posneto ptičje zvrgojenje pomirjevalno vpliva na maturnate. Profesor pravi, da ptičje petje blazi običajno izpitno mrzlico.

SPORT — SPORT — SPORT — SPORT — SPORT — SPORT — SPORT — SPORT — SPORT — SPORT — SPORT — SPORT

SLOVENSKA CONSKA NOGOMETNA LIGA

BOLJŠI ZMAGUJEJO

KLADIVAR : SOBOTA 5:2 (1:1)

MLADINA

Sobota : Kovinar (Maribor) 2:6

Po zmagi nad moštvom Ljubljane smo pričakovali tudi zmago nad Kladivarjem. Toda zmotili smo se, saj se je Sobota vrnila iz Celja s prav takšnim rezultatom kakor Ljubljana iz Murske Sobote. Dragoceni točki sta zasluženo ostali v Celju.

Moštvo Sobote je nastopilo tako kot vedno. Gledalcem, ki jih je bilo nad 2000, moštvi nista pokazali lepe igre, ki so jo vsi pričakovali. Gostje se v začetku sploh niso znašli in Kladivar je bil na igrišču gospodar. V 30. minuti je Zajc dosegel vodstvo za domačine, na kar so se tudi Sobočani zbrali in uredili igro. Že v 32. minuti je Drvarič po lepi kombinaciji s Sečkom in Maučecem dosegel z glavo gol. Izenačeno. Tako je ostalo do konca prvega polčasa.

Drugi polčas se je začel z napadi obeh moštev. Toda gostje so zaigrali slabo. Odlični Marinček je lahko dvakrat zapovrstjo potresel mrežo. Obramba Sobote se ni najboljši potrudila preprečiti ga in tako olajšati delo vratarja Morčicu. V 67. minuti je bil Maučec nepravilno zaustavljen pri prodoru in sodnik je prisodil enajstmetrovko. Maučec jo je realiziral in tako zmanjšal rezultat na 3:2. Hribernik in Segu sta potem še dvakrat prekanila vratarja Sobote in

zapečatila njeno usodo. Tekma se je torej končala z rezultatom 5:2.

Igralci Sobote so pokazali v nedeljo eno najslabših tekem. Igrali so brez volje, niso se prav nič trudili in posledica tega je poraz. Verjetno je, da so bili precej utrujeni zaradi potovanja. Iz Sobote so odšli v nedeljo zjutraj in so ves čas do tekme hodili po Celju, saj niso imeli nikjer nič pripravljeno za počivanje. Če bi potovali z avtobusom, bi bilo to boljše. Poleg tega je igrala Sobota nekaj časa samo z desetim igralci, ker je bil Ludvik Norčič zaradi nesportnega obnašanja izključen iz igre. Potem, ko ga je sodnik izključil, je Norčič pljuval predenj. Tako obnašanje zasluži vso grajo in najstrožjo kazen. Vprašamo se, kdaj se bo L. Norčič vedel na igrišču kot človek in kot športnik?

Sobota je vložila protest na nedeljsko tekmo, ker ni bilo za tekmo določenih stranskih sodnikov in so brez vednosti Sobote sodili kar tam nekateri izmed gledalcev. Po mnenju nekaterih gledalcev in igralcev sta bila dva gola dosežena iz offsidea.

Mladina Sobote je spet izgubila. Mladinsko moštvo je letos popolnoma brezuspešno. Mladinci pravijo, da se jim ne posveča dovolj pozornosti. Torej bo moralo vodstvo kluba resno misliti o mladinskem nogometu. Saj je mladina tista, ki bo zamenjala igralce v prvem moštvu. Drži pa tudi to, da si nekateri mladinci domišljajo, da vedo že vse preveč igrati nogomet in ne ubogajo ter ne poslušajo dobronamernih nasvetov trenerja in ostalih. Tudi pri nogometu je potrebno več resnosti, prizadevanja in volje.

Aluminij : Rakičan 2:1

V enakovredni igri je moštvo Rakičana izgubilo v Kidričevem dve točki, kar je nedvomno zaslužno brezuspešnega napada.

Pušča : Nafca II. 2:2

ROKOMET

Brez presenečenj

V nedeljo je bilo odigrano drugo kolo jesenskega rokometnega prvenstva Pomurske rokometne podzveze. Tudi v tem kolu nismo doživeli nobenih presenečenj. Spet so zmagali prvi trije na lestvici, ki imajo sedaj isto število točk in le razlika v golih nam lahko da sliko, kdo je trenutno najboljši. Tudi v tem kolu je bilo mnogo zadetkov, in sicer kar 164. V tem kolu so igrali tudi ženske in pionirji. Rokometna sezona je v popolnem razmahu, zanimanje za to lepo športno igro pa je vsepovsod veliko.

ŠAG : Krog 65:3 (28:0)

Zmagi ŠAG smo pričakovali, vendar ne tako visoko. Morda je temu krivo to, da je igral Krog v drugem polčasu le s 6 igralci. Sicer pa je Krog igral brez dveh najboljših igralcev, Hasanja in Smidhehnerja.

Gimnazijci so pokazali lepo, tehnično dobro igro in so tudi brez večjih naporov zmagali. Najboljša sta bila pri gimnazijcih Campin in Kolkaj; prvi je kar 52-krat potresel mrežo, drugi pa 26-krat. Tekmo je vodil Evgen Titan.

Partizan (Lendava) : Partizan (Sobota) 5:34 (1:10)

Soboški Partizan je zmagal v Lendavi, kot smo to pričakovali. Igralci Partizana so imeli »slabe« dan, saj prikazana igra ni bila taka kot smo jih vajeni gledati pri Partizanu. Rezultat bi lahko bil še večji, saj so Sobočani kar tridesetkrat streljali v vratnico. Smola!

Grajati moramo Partizan Lendava, ki ni pravočasno pripravil igrišča in se je tekma začela z eno minuto zamud. Tekmo si je ogledalo 200 gledalcev, pri gostih je bil najboljši izkazal vratar Tratnik. Sodil je Cigan.

Partizan (Beltinci) : Učiteljšče 32:12 (16:2)

Vse kaže, da bo jesenski prvak Partizan iz Beltincev, zato vlada v Beltincih za rokomet veliko zanimanje. V nedeljo je Partizan na svojem igrišču premagal ekipo Učiteljšča. Vodilna moštva vedo, da ni dovolj samo zadostno število točk, ker bo vsekakor važna tudi razlika v golih. Sedaj namreč igra ta zelo važna vloga, kot je razvidno iz lestvice.

Prvih 45 minut je bilo na igrišču zelo zanimivo, saj je bil rezultat do te minute neodločen 2:2. Nato so se Beltinci zbrali in zaključili prvi polčas s 16:2. V drugem polčasu pa so tudi učiteljščiki zaigrali boljše, saj so dosegli kar 10 zadetkov. Sraj in Klepec sta bila spet najboljša pri Beltincih. Rožkar pa pri gostih. Tekmo je sodil Zupan.

ŽENSKE

ŠAG:ESS 0:13 (0:6)

V prvi tekmi ženskega prvenstva je ekipa ESS močno premagala ekipo

Zakaj izstop?

Med ekipami, ki so prijavile svoje sodelovanje na prvenstvu rokometne podzveze Pomurja, je bila tudi ekipa Ekonomske srednje šole iz Murske Sobote. Ekonomci so dosedaj sodelovali na vseh okrajnih prvenstvih in drugih tekmovanjih vse od takrat, ko se je rokomet spet pojavil v M. Soboti. Pred leti so na prvenstvu okraja dosegli 3. mesto, tudi lansko leto so bili uspešni. Z gimnazijci so bili prvi, ki so resno začeli širiti rokomet med šolsko, vajensko in kmečko mladino. Zastopnik ESS je na zadnji seji upravnega odbora rokometne podzveze tudi žrebal in tako so bili določeni pari za I. kolo prvenstva. Vendar pa so ekonomci svojo udeležbo preklicali in tako odstopili

od tekmovanja tik pred začetkom.

Zakaj so izstopili iz lige? Zato, ker buje nimajo dovolj igralcev, pa tudi sredstev ni. Mnenja smo, da ta dva vzroka vseeno nista dovolj tehtna za tako dejanje. Nekaj pa bi lahko pripomnili k njihovuemu pomanjkanju in gledanju na prvenstvo: ni nujno, da je vsak, ki tekmuje prvič. Sport ni samo za pravke. Misliti je treba na telesno vzgojo mladine, vzgojiti je potrebno mlade igralce in prav gotovo igralcev v bodoče ne bo primanjkovalo. Pa tudi škoda je, da bi rokomet na ESS zamrl, ko pa je dobil že toliko ljubiteljev in je bila ekipa ESS po napovedovanju med resnimi kandidati za osvojitev jesenskega prvenstva.

Na igrišču TVD Partizan

